II

(Nem jogalkotási aktusok)

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2016/2395 HATÁROZATA

(2016. augusztus 5.)

az SA.32619. (2012/C.) (korábbi 2011/NN.) számú, a Spanyol Királyság által bejelentett, a digitális hozadék felszabadítása egyes költségeinek kompenzációjára nyújtott állami támogatásról

(az értesítés a C(2016) 4886. számú dokumentummal történt)

(Csak a spanyol nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután a fent hivatkozott rendelkezéseknek megfelelően felhívta az érdekelt feleket észrevételeik megtételére ([1]) és tekintettel ezen észrevételekre,

mivel:

1. AZ ELJÁRÁS

(1) 2011. július 5-én a spanyol hatóságok két állami támogatási intézkedést jelentettek be a Bizottságnak. Az I. intézkedés azon társasházi lakóknak nyújtott támogatás volt, akiknek a szabadon fogható (a továbbiakban: FTA) ([2]), mindaddig a 790–862 MHz-es sávon (a továbbiakban: 800 MHz) sugárzott csatornák folytonos vételének biztosítása érdekében korszerűsíteniük kellett a meglévő digitális földfelszíni televíziós (a továbbiakban: DTT) infrastruktúrát, vagy egy másik, általuk választott platformra kellett áttérniük. A II. intézkedés az állami és magán-műsorszolgáltatók számára irányzott elő kompenzációt többletköltségeikért, amelyek azon kötelezettségükkel összefüggésben merülnek fel, hogy a digitális hozadék ([3]) felszabadítása során párhuzamosan kell műsort szolgáltatniuk (az analóg és a digitális adás egyidejű sugárzása, azaz „párhuzamos adás").

(2) A bejelentett intézkedésekről a spanyol hatóságokkal folytatott írásbeli véleménycserét követően a Bizottság 2012. április 25-én határozatot ([4]) fogadott el arról, hogy nem kifogásolja az I. intézkedést, a II. intézkedés kapcsán pedig az állami és magán-műsorszolgáltatók tekintetében egyaránt megindítja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: Szerződés) 108. cikke (2) bekezdésében megállapított hivatalos vizsgálati eljárást. Az eljárást megindító bizottsági határozatot (a továbbiakban: az eljárás megindításáról szóló határozat) 2012. július 19-én közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjá*ban ([5]). A Bizottság felkérte az érdekelt feleket, hogy nyújtsák be a kérdéses intézkedéssel kapcsolatos észrevételeiket.

([1]) A Bizottság 2012. április 25-i 2012/C-213/03 határozata (HL C 213., 2012.7.19., 41. o.).
([2]) A szabadon fogható (FTA) sugárzás tiszta (nem kódolt) formájú televíziós és rádiós műsorsugárzást jelent, amely lehetővé teszi, hogy bárki, aki megfelelő vevőkészülékkel rendelkezik, előfizetés vagy más folyamatos költség vagy egyszeri díj (pl. igénybevétel alapján fizetendő filmközvetítési díj) nélkül vegye a jelet, és nézze vagy hallgassa a tartalmat. A hagyományos értelemben ez földfelszíni rádiójelekkel történik, amelyeket antennával vesznek.
([3]) A 800 MHz-es sávnak felel meg.
([4]) C(2012) 2533 final.
([5]) Lásd az 1. lábjegyzetet.

(3) A spanyol hatóságok a 2012. június 29-én, 2012. december 12-én és 2013. június 6-án kelt levelükben küldték el az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatos észrevételeiket. Ezenkívül két telefonkonferenciát is szerveztek a spanyol hatóságokkal: az elsőt 2013. június 24-én, a másodikat 2014. június 3-án. Emellett három találkozóra is sor került velük: az elsőre 2014 júniusában, a másodikra 2014 decemberében, a harmadikra pedig 2015 márciusában.

(4) A Bizottsághoz észrevételek érkeztek továbbá az Abertis Telecomtól ([6]) (a továbbiakban: Abertis) a társaság 2012. augusztus 7-i levelében, a Sociedad Gestora de Televisión NET TV-től (a továbbiakban: NET TV) a társaság 2012. augusztus 14-i levelében, a Broadcast Networks Europe-tól (a továbbiakban: BNE) a társaság 2012. augusztus 17-i levelében, a European Broadcasting Uniontól (a továbbiakban: EBU) a 2012. augusztus 20-i és 2013. június 21-i levelükben, végül az SES Astrától (a továbbiakban: Astra) a társaság 2012. augusztus 19-i és 2012. október 30-i levelében. A vizsgálat során több telefonkonferenciára és találkozóra került sor: a Bizottság és az EBU között 2013 júniusában és decemberében, majd 2014 júniusában és decemberében, továbbá a Bizottság és az Astra között 2013 júniusában, júliusában és decemberében, majd 2014 áprilisában és novemberében. A spanyol hatóságok 2012. december 12-én benyújtották az Astra megjegyzéseire vonatkozó észrevételeiket.

(5) 2014. szeptember 3-án a spanyol hatóságok visszavonták a párhuzamos adásnak az állami műsorszolgáltatóknál felmerült költségei kompenzációjára vonatkozó bejelentést (de a magán-műsorszolgáltatók tekintetében nem). Arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy az állami műsorszolgáltatóknak nyújtandó közvetlen támogatás megadásáról szóló 677/2014. sz. királyi rendelet célja, hogy az említett kompenzációt az általános gazdasági érdekű szolgáltatások (AGÉSZ) koncepciója alapján fedezzék. A rendeletet 2014. augusztus 6-án ([7]) tették közzé a spanyol Hivatalos Közlönyben ([8]).

(6) A spanyol hatóságok nem nyújtottak be további módosítást a II. intézkedésre vonatkozó bejelentéshez.

(7) Tekintettel arra, hogy a II. intézkedésnek azt a részét, amely az állami műsorszolgáltatókra vonatkozik, a spanyol hatóságok 2014 szeptemberében visszavonták, a II. intézkedés e részére vonatkozó hivatalos vizsgálati eljárás tárgytalanná vált. Ezért a Bizottság a II. intézkedés szóban forgó része tekintetében a hivatalos vizsgálati eljárás lezárásáról határozott. Ez a határozat kizárólag a párhuzamos adás költségeiért a magán-műsorszolgáltatóknak nyújtott, bejelentett kompenzációra vonatkozik.

2. AZ INTÉZKEDÉS LEÍRÁSA

2.1. Előzmények

(8) A digitális hozadék előnyeinek vezeték nélküli széles sávú rendszer használatával való kiaknázása valamennyi terület, köztük a távoli és a vidéki régiók lefedettségének biztosítása érdekében – ez az európai digitális menetrend ([9]) fontos célkitűzése, ennélfogva az Európa 2020 stratégia részét is képezi ([10]). A mobilszolgáltatók vezeték nélküli hálózataik kiépítése céljából a szűkös keretből rádiófrekvenciákat igényelnek, amelyeken keresztül jeleiket sugározzák. Ha a tagállamokban ezeket a frekvenciákat földfelszíni televízióhálózatok foglalják le, a földfelszíni műsorszolgáltatókat át kell helyezni vagy egy másik átviteli platformra (széles sávú, kábel- vagy műholdas sugárzás), vagy egy másik (használaton kívüli) frekvenciára az erre a célra alkalmas, rendelkezésre álló tartományban. 2009-ben a Bizottság azt az ajánlást fogalmazta meg, hogy a tagállamok biztosítsák, hogy az összes, analóg átviteli technológiát használó földfelszíni televíziós műsorszolgáltatás szűnjön meg, és támogassák azon szabályozási törekvéseket, amelyek arra irányulnak, hogy az értékes 800 MHz-es frekvenciasávot bocsássák az elektronikus hírközlési szolgáltatások rendelkezésére. Ezt a folyamatot a digitális hozadék felszabadításának ([11]) nevezik, amely csak a földfelszíni televíziós műsorszolgáltatásokat érinti.

(9) A digitális hozadék felszabadítása átállási költségekkel jár a földfelszíni műsorszolgáltatók számára, ezek közé tartoznak a régi és az új frekvenciasávokon való egyidejű sugárzás költségei is. ([12])

([6]) Abertis Telecom S.A., jelenleg Cellnex Telecom, S.A.

([7]) Real Decreto 677/2014, de 1 de agosto, por el que se regula la concesión directa de subvenciones a prestadores del servicio público de comunicación audiovisual televisiva de ámbito estatal e autonómico, destinadas a compensar los costes derivados de la emisión simultánea y transitoria de sus canales de televisión durante el proceso de liberación de la banda de frecuencias 790-862 MHz.

([8]) *Boletín Oficial del Estado*.

([9]) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának COM(2010) 245 végleges/2.

([10]) Európa 2020 – Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája COM(2010) 2020.

([11]) A Bizottság 2009. október 28-i 2009/848/EK ajánlása a digitális hozadék elérhetővé válásának az Európai Unióban való elősegítéséről (HL L 308., 2009.11.24., 24. o.). A folyamat végrehajtásának gyakorlati módozatairól a tagállamok maguk dönthetnek. A Bizottság feladata annak biztosítása, hogy a folyamat zökkenőmentesen, az uniós állami támogatásra vonatkozó jogszabályok – különösen a technológiasemlegesség elve – betartásával menjen végbe.

([12]) Számos tagállam nyújtott állami támogatást a műsorsugárzás digitalizálásával („digitális átállás") összefüggésben. Támogatást különösen a szociálisan hátrányos helyzetű háztartásoknak nyújtottak új dekóderek vásárlásához. Amennyiben tiszteletben tartották a technológiasemlegesség, a szükségesség és az arányosság elvét, a szóban forgó intézkedések jóváhagyhatók voltak.

2.2. **A digitális hozadék felszabadítására vonatkozó európai politika**

(10) Az elmúlt években a műsorszolgáltató ágazat a digitális technológiák bevezetésének következtében jelentős változáson ment át. A digitális televíziós átvitel az analóg televízióhoz képest jobban kihasználja a szűkös frekvenciaspektrumot, ami több tévécsatorna létezését teszi lehetővé. Az analógról a digitális műsorszórásra történő áttérésről szóló 2003-as bizottsági közlemény ([13]) hangsúlyozta a digitális műsorszórásra való átállás előnyeit, és elindította a vitát az olyan kérdésekkel kapcsolatos uniós politikai orientációról, mint például a felszabadítandó spektrum mennyisége és jövőbeli felhasználása.

(11) Az analógról a digitális műsorszórásra való áttérés azt eredményezte, hogy a rádiófrekvenciás (RF) spektrum egy része, amit addig televíziós műsorszórásra használtak, felszabadult. Ez annak köszönhető, hogy a digitális technológia hatékonysága meghaladja az analógét. A spektrum e fejlődés következtében felszabadult részét nevezték el „digitális hozadéknak".

(12) Nemzetközi szerződések, köztük a Nemzetközi Távközlési Unió (ITU) 2006. júniusi Regionális Rádiós Hírközlési Konferenciáján (RRC-06) és az ITU 2007. novemberi Hírközlési Világkonferenciáján (WRC-07) kialakított szerződések születtek arról, hogy a 800 MHz-es sávot – a műsorszóráson és a helyhez kötött szolgáltatásokon felül – megosztott elsőbbségi alapon mobilszolgáltatások céljára osszák ki ([14]). Egyes tagállamok, köztük Spanyolország azonban – az analóg technológiáról a digitálisra való áttérés korai tervezési szakában e frekvenciák műsorszórási szolgáltatásoknak történt korábbi kiosztását alapul véve – figyelmen kívül hagyták azt a lehetőséget, hogy a 800 MHz-es spektrumot a földfelszíni műsorszóráson kívüli szolgáltatások céljára újrahasznosítsák.

(13) 2007 vége felé a Bizottság – a rádiófrekvenciás spektrum iránti világméretű keresletnövekedés és a hatékonyabb technológiák fényében – kereskedelmi szempontból, valamint az innováció és a növekedés szempontjából is tanulmányozta azokat lehetőségeket és hatalmas potenciált, amelyet a digitális hozadék tudna kínálni, ha fejlett elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására használnák. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a digitális hozadék előnyeinek teljes körű kiaknázásához arra lenne szükség, hogy a tagállamok a lehető legrövidebb időn belül egyidejűleg osszák ki az érintett spektrumot elektronikus hírközlési szolgáltatások céljára ([15]).

(14) A digitális hozadék társadalmi haszonná és gazdasági növekedéssé való átalakításáról szóló 2009-es bizottsági közlemény ([16]) azt javasolja, hogy a tagállamok a 800 MHz-es sávot ne használják nagy teljesítményű műsorszóró szolgáltatások céljára, és az uniós szinten elfogadott határidőig teljes mértékben hajtsák végre az uniós műszaki harmonizációs határozatot.

(15) Végül az egy többéves rádióspektrum-politikai program létrehozásáról szóló 243/2012/EU európai parlamenti és tanácsi határozat ([17]) előírta, hogy 2013. január 1-ig valamennyi tagállam ossza ki a 800 MHz-es sávot elektronikus hírközlési célra ([18]). A határozat felhatalmazta a Bizottságot arra, hogy rendkívüli nemzeti vagy helyi körülmények vagy határokon átnyúló frekvenciakoordinációs problémák esetén 2015. december 31-ig egyedi eltérést biztosítson ([19]).

([13]) A Bizottság közleménye a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához az analógról a digitális műsorszórásra való áttérésről (a digitális „átállástól" az analóg „leállásig"). COM(2003) 541 végleges.

([14]) A műsorszóráson és a helyhez kötött szolgáltatásokon túl a mobilszolgáltatások céljára megosztott elsőbbségi alapon történő kiosztás 2015-től kezdődően vagy akár már 2015 előtt is esedékes volt – szükség esetén más országokkal való technikai koordináció mellett.

([15]) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A digitális frekvenciatöbbletből származó előnyök teljes körű kiaknázása Európában: A digitális műsorszórásra való átállással felszabaduló frekvenciaspektrum felhasználásának közös koncepciója. COM(2007) 700 végleges.

([16]) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a digitális hozadék társadalmi haszonná és gazdasági növekedéssé való átalakításáról. COM(2009) 586 végleges.

([17]) Az Európai Parlament és a Tanács 2012. március 14-i 243/2012/EU határozata egy többéves rádióspektrum-politikai program létrehozásáról (HL L 81., 2012.3.21., 7. o.).

([18]) A 2010. május 6-i 2010/267/EU bizottsági határozat összehangolta az Európai Unióban az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására alkalmas földfelszíni rendszerek 790-862 MHz-es frekvenciasávú használatának műszaki feltételeit (HL L 117., 2010.5.11., 95. o.).

([19]) Az egyedi eltérés biztosításáról a határozat 6. cikkének (4) bekezdése rendelkezik. Az intézkedések bejelentésekor Spanyolország erre a kivételre hivatkozott, és azzal érvelt, hogy a spektrum felszabadításával járó következő nehézségek miatt egyedi eltérés vonatkozik rá: több mint 1 300 tervezett tévécsatorna (nemzeti, regionális és helyi szinten), a változatos spanyol hegyrajz miatt komoly spektrumtervezésre van szükség, nemzetközi koordináció szükséges a szomszédos európai és észak-afrikai országokkal stb. Az ipari, energiaügyi és turisztikai miniszter 2012. március 13-i nyilatkozata szerint Spanyolország mérlegelte annak lehetőségét, hogy a digitális hozadékot a bejelentésben foglaltnál egy évvel korábban, azaz 2013 végéig felszabadítsa. A valóságban a digitális hozadék felszabadítása csak 2015. március 31-én történt meg Spanyolországban.

2.3. **A digitális hozadék alakulása Spanyolországban**

(16) Spanyolország 2010. április 3-án fejezte be a digitális földfelszíni televíziós műsorszolgáltatásra való áttérést, amivel az analóg műsorszórás meg is szűnt. Figyelemmel arra, hogy az analógról a digitális földfelszíni műsorszolgáltatásra való áttérés jogalapja – a DTT-re vonatkozó nemzeti műszaki terv (a továbbiakban: nemzeti műszaki terv) ([20]) – 2005-re nyúlik vissza, ekkor nem készült terv (az ITU által földfelszíni televíziós célra kiosztott) spektrum más célokra való felhasználására. Ennek két következménye lett:

— Az egész spektrum, amit az analóg műsorszórás beszüntetése után felszabadítottak, 2005-ben kizárólag földfelszíni televíziós szolgáltatásra volt fenntartva azzal a céllal, hogy növeljék a rendelkezésre álló csatornák számát.

— Ugyanazon évben a spanyol kormány úgy döntött, hogy a sávot az első digitális földfelszíni televíziós műsorszolgáltató adóállomások elindítására használják fel, hogy előmozdítsák az új digitális földfelszíni technológia bevezetését anélkül, hogy szükség lenne a spektrum előzetes kiürítésére.

(17) A nemzeti műszaki terv és az azt követő szabályozási intézkedések Spanyolország területét három térségre osztották fel:

a) I. térség – a spanyol lakosság 96 %-át százaléka ide tartozik; itt az áttérés költségeit maguk a műsorszolgáltatók viselték. Ami ezt a térséget illeti, az áttérés a műsorszolgáltatók engedélyében foglalt kiterjedt lefedettségi kötelezettség miatt kötelező volt, és állami támogatás nem járt vele. A műsorszolgáltatóknak és/vagy a platform üzemeltetőinek kellett beruházniuk a hálózat digitalizálásába.

b) II. térség – a spanyol lakosság kb. 2,5 %-a tartozik ide, akik a kevésbé urbanizált és távoli területeken élnek, ahol a műsorszolgáltatóknak nem fűződik kereskedelmi érdeke a korszerűsített szolgáltatás nyújtásához. Mivel a műsorszolgáltatók ellenálltak annak, hogy pénzügyileg részt vállaljanak a jelek továbbításához szükséges műsorszóró központok korszerűsítéséből, a lefedettség bővítését az állam finanszírozta ([21]).

c) III. térség – a spanyol lakosság fennmaradó része tartozik ide; olyan térségről van szó, ahol a domborzat miatt nem lehetséges a földfelszíni platformon keresztüli tévészolgáltatás, és ahol a műsorszórás műholddal történik.

(18) A digitális műsorszórásra való átállás okán a nézőkre is hárultak költségek. Az I. és II. térségben található egyéni háztartásoknak fizetniük kellett a dekóderekért, amelyek segítségével átállíthatták tévékészülékeiket DTT-re. A társasházi lakóknak ezenfelül a vételi infrastruktúrájuk digitális jelre való átállításáért is fizetniük kellett. A III. térségben lakóknak viszont be kellett szerezniük a műholdas vevőkészüléket, amit egyes esetekben teljesen vagy részben a regionális vagy helyi hatóságok finanszíroztak ([22]).

(19) 2007 novemberében, több mint két évvel a nemzeti műszaki terv jóváhagyása után az ITU úgy döntött, hogy a 800 MHz-es sávot megosztott elsőbbségi alapon elektronikus hírközlési szolgáltatások céljára utalja ki. Ekkor a DTT lefedettség a 800 MHz-es sávon keresztül már a spanyol lakosság 80–90 %-át elérte.

(20) Spanyolország ezután 2009 májusában úgy határozott, hogy elektronikus hírközlési célra jelöli ki a 800 MHz-es sávot. A bejelentés szabályozási hátterét a fenntartható gazdaságról szóló törvény jelentette ([23]). A törvény úgy rendelkezik, hogy a 800 MHz-es frekvenciasávot elsősorban fejlett elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására kell használni – az EU-ban jóváhagyott harmonizált használati célokkal összhangban ([24]). A fenntartható gazdaságról szóló törvény 51. cikke az állami szolgáltatók és a magán-műsorszolgáltatók számára egyaránt biztosítja a jogot a 800 MHz-es frekvenciasáv felszabadításához szükséges spektrumhasználat újrakiosztásával összefüggő összes költség – konkrétan a párhuzamos adás költségei – pénzbeli kompenzációjához ([25]). Ez a nemzeti jogi rendelkezés képezi az intézkedés jogalapját.

([20]) Real Decreto 944/2005, de 29 de julio, por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre.

([21]) A spanyol hatóságok által a DTT lefedettség II. térségben való bővítése érdekében végrehajtott intézkedéseket két bizottsági határozatban is értékelték: a Spanyol Királyság által a digitális földfelszíni televíziózás távoli és kevésbé urbanizált területeken történő kiépítésére (Kasztília–La Mancha régión kívül) biztosított állami támogatásról szóló, 2013. június 19-i bizottsági határozatban (SA.28599) és a Kasztília–La Mancha régió hatóságai által a digitális földfelszíni televíziózás Kasztília–La Mancha távoli és kevésbé urbanizált területein történő kiépítésére biztosított állami támogatásról szóló, 2014. október 1-i bizottsági határozatban (SA.27408).

([22]) Lásd például a Bizottság „Captación de television digital en Cantabria" ügyben hozott, 2012. február 8-i határozatát.

([23]) Ley 2/2011, de 4 de marzo, de Economía Sostenible.

([24]) Lásd a 17. és a 18. lábjegyzetet.

([25]) A fenntartható gazdaságról szóló törvény 51. cikke kimondja, hogy: *„A 790–862 MHz-es frekvenciasáv felszabadításához szükséges spektrumhasználat-újrakiosztás költségeit a kormányzat viseli…".*

(21) Figyelemmel arra, hogy a 800 MHz-es sávot az elektronikus hírközlési szolgáltatások céljára való átsoroláskor DTT műsorszolgáltatók használták ([26]), ezeket a műsorszolgáltatókat át kellett helyezni az akkoriban használt csatornákról a 694–790 MHz-es (a továbbiakban: 700 MHz-es) sávon található más csatornákra. Ez a folyamat a 365/2010. sz. királyi rendeletben ([27]) foglaltak szerint zajlott le, amely a DTT multiplexek kiosztását szabályozta az analóg műsorszórás beszüntetése után.

(22) A 365/2010. sz. királyi rendelet öt multiplex biztosítását tartalmazza ([28]), amelyek célja a 800 MHz-es sávon használt multiplexek helyettesítése. Ez a migráció a következő nehézségeket vetette fel:

— Átmeneti időszak biztosítása, amelynek során a digitális televíziós jeleket egyidejűleg kellett sugározni a 800 MHz-es és a 700 MHz-es sávon, mivel az új multiplexekre való azonnali migráció nem volt lehetséges.

— Az új multiplexek a korábban DTT műsorszórásra nem használt rádiófrekvenciás csatornákkal egyeznek meg. Emiatt a többlakásos épületek többségében a televízióadások vételi infrastruktúráját módosítani kell az új helyzetnek megfelelően.

(23) A 365/2010. sz. királyi rendelet megállapította, hogy a műsorszóró csatornákat 2014 végéig át kell helyezni 790 MHz alatti más frekvenciákra. Azt a kötelezettséget is előírta a műsorszolgáltatóknak, hogy mindkét frekvenciasávon párhuzamosan biztosítsák az adást, amíg a multiplexek végleg átkerülnek a 700 MHz-es sávra.

(24) 2011-ben Spanyolország úgy döntött, hogy aukciót hirdet a 800 MHz-es sávra távközlési szolgáltatóknak ([29]). Azok a távközlési szolgáltatók, akiknek az új frekvenciákat odaítélték, 2012 júniusáig fizettek a frekvenciákért és kötelezettséget vállaltak arra, hogy (bármilyen technológiával vagy egy másik frekvenciasávon) olyan lefedettséget érnek el, amely 2020-ig 30 Mbps vagy ennél gyorsabb hozzáférést biztosít legalább az 5 000 lakos alatti egységek lakossága 90 %-ának.

(25) A spanyol hatóságok becslése szerint az intézkedés 6–24 hónapig tart majd az I. térségen belüli területtől függően, de legkésőbb 2014. december 31-én le kell zárulnia ([30]). Az intézkedés teljes becsült költségvetése 100–200 millió EUR volt ([31]). A kompenzáció nem haladhatta meg azon költségek 100 %-át, amelyeket a párhuzamos adásra vonatkozó kötelezettség miatt a műsorszolgáltatóknak viselniük kellett.

2.4. **A piac ismertetése**

(26) Az intézkedés a műsorszolgáltató ágazatot érinti, ahol a szereplők két nagy csoportra oszthatók, mely két csoport a műsorszolgáltató terméklánc más-más szintjén aktív: i. a tévécsatornák műsorszolgáltatóira és ii. a platformüzemeltetőkre.

(27) A műsorszolgáltatók tévécsatornákat szerkesztenek. Televíziós tartalmat vásárolnak vagy állítanak elő saját gyártásban, ezeket csatornákba szervezik, és különböző platformokon keresztül (pl. műholdas, DTT, kábel, IPTV ([32])) elérhetővé teszik a közönség számára. A DTT-n keresztül történő műsorszóráson felül a műsorszolgáltatók fizetős elérésű vagy szabadon fogható (FTA) csatornáikat más platformokon, például a műholdas Movistar+-on keresztül is sugározhatják.

(28) A nemzeti, regionális és helyi szabadon fogható csatornák műsorszolgáltatását, amit állami szolgáltatók (a nemzeti szinten az RTVE) ingyenesen nyújtottak, a jogalkotó közszolgáltatásnak minősítette ([33]). Ezzel szemben a szabadon fogható csatornák magán-műsorszolgáltatók általi szolgáltatását nem minősítették közszolgáltatásnak ([34]). A magán-műsorszolgáltatók legkorábban 2025-ben lejáró engedélyeket kaptak az odaítélt frekvenciákon való műsorszórásra.

([26]) Spanyolországban a 800 MHz-es sávon található frekvenciákat a műsorszolgáltatók valójában 2015. március 31-ig használták.
([27]) Real Decreto 365/2010, de 26 de marzo, por el que se regula la asignación de los múltiples de la Televisión Digital Terrestre tras el cese de las emisiones de televisión terrestre con tecnología analógica.
([28]) A multiplex más jelek összessége által generált jel, amely a jelek továbbításának és sugárzásának javítását szolgálja. Ekkoriban összesen 8 nemzeti lefedettségű multiplex létezett (2 az állami, 6 pedig a magántelevíziózás céljára).
([29]) Real Decreto 458/2011, de 1 de abril, sobre actuaciones en materia de espectro radioeléctrico para el desarrollo de la sociedad digital.
([30]) A 365/2010. sz. királyi rendelet 2014. december 31-ét jelölte meg véghatáridőnek a 800 MHz-es sáv távközlési szolgáltatók részére történő felszabadítására. A háztartások frekvenciaváltással kapcsolatos átállásában mutatkozó késedelem miatt a digitális hozadék felszabadítása csak 2015. március 31-én történt meg Spanyolországban.
([31]) Az állami és magán-műsorszolgáltatókat is tartalmazó eredeti becslés.
([32]) Internetprotokoll-alapú televíziózás.
([33]) A részletes információkat lásd az eljárás megindításáról szóló határozatban.
([34]) Az állami engedélynek része a földfelszíni műsorszolgáltatást biztosító frekvencia kiosztása is. A nemzeti magán-műsorszolgáltatók az Atresmedia (Antena 3+La Sexta), a Mediaset España (Telecinco+Cuatro), a Veo TV és a Net TV. A nemzeti magán-műsorszolgáltatókon kívül még számos regionális és helyi magán-műsorszolgáltató létezik.

(29) Annak biztosítása érdekében, hogy a lakosság ténylegesen részesüljön a televíziós szolgáltatások előnyeiből, a spanyol jog az állami és a magán-műsorszolgáltatókat egyaránt arra kötelezi, hogy földfelszíni hálózaton keresztül is biztosítsanak egy minimális lefedettséget. Ez a lefedettségre vonatkozó kötelezettség együtt jár az állami műsorszolgáltatókra bízott közfeladattal, illetve a magán-műsorszolgáltatók birtokában lévő engedélyekkel. Az állami műsorszolgáltatóknak a spanyol lakosság legalább 98 %-át, míg a magán-műsorszolgáltatóknak a lakosság legalább 96 %-át le kell fedniük.

(30) A platformüzemeltetők olyan magántulajdonban lévő vagy állami irányítás alatt álló vállalkozások, amelyek a műsorszolgáltatók által előállított csatornáknak a közönséghez való eljuttatásához szükséges technológiai infrastruktúrát üzemeltetik. Korábban az egyetlen rendelkezésre álló platform az analóg földfelszíni platform volt. Ahogyan a technológia fejlődött, több platform is megjelent a piacon; Spanyolországban jelenleg négy műsorszóró platform működik:

i. *földfelszíni*, amely a digitális hozadék felszabadításáig a 800 MHz-es sávon mintegy 30 nemzeti, valamint számos regionális és helyi szabadon fogható csatornát, továbbá két fizetős tv-csatornát sugárzott;

ii. *műholdas*, amely a DTT-től eltérő rádiófrekvenciás sávon ([35]) sugároz, ahol különböző kínálat érhető el (beleértve szabadon fogható és fizetős tévécsatornákat is);

iii. *kábel*, amely előfizetéses alapon sugároz különböző tévécsatornákat (köztük a legtöbb, DTT-n keresztül elérhető szabadon fogható csatornát);

iv. *IPTV*, amely széles sávú, legalább 8 Mbps-os FTTH-n és XDSL kapcsolaton keresztül kínálható a televíziós jel továbbítására. Előfizetéses tévécsatornákat sugároz, köztük a legtöbb, DTT-n keresztül elérhető szabadon fogható csatornát.

(31) A DTT a meghatározó platform Spanyolországban, és a szabadon fogható televíziózás fő szolgáltatója. A földfelszíni hálózat részei a továbbító infrastruktúra és a műsorszóró központok (amely utóbbiak tornyokból, adóállomásokból stb. állnak). A műsorszóró központok nemzeti és regionális platformüzemeltetők, valamint állami hatóságok (városi vagy regionális önkormányzatok) tulajdonában vannak. Technikai korlátok miatt a földfelszíni tévé nem éri el Spanyolország teljes lakosságát (pl. néhány gyéren lakott vagy hegyvidéki település nem tudja fogni a jelet – III. térség). A műsorszolgáltatókat terhelő lefedettségi kötelezettségnek (I. térség) és a DTT hálózat távoli és kevésbé urbanizált területeken (II. térség) történő bővítésére fordított állami finanszírozásnak köszönhetően azonban a DTT lefedettség a lakosság kb. 98,85 %-ához elér ([36]). A spanyol lakosság fennmaradó 1,15 %-át a műholdas platform szolgálja ki. Az Astra szerint a műhold az egyetlen olyan platform, amely technikailag Spanyolország teljes lakosságához képes eljuttatni a jelet ([37]).

(32) Ami a többi platformot illeti, a spanyol távközlési szabályozó hatóság ([38]) (a továbbiakban: CMT) rendelkezésre álló adatai szerint a már kiépített kábeltévé-hálózat a lakosság éppen csak 20 %-át tudta elérni, a kiépített széles sávú hálózat pedig (FTTH-n és XDSL-en) a lakosság 16,5 %-ának tudott IPTV-szolgáltatásokat kínálni ([39]).

(33) A DTT jel továbbítására és elosztására kiterjedő szolgáltatást platformüzemeltetők végzik, ([40]) közülük a vezető szolgáltató az Abertis ([41]).

([35]) Mivel a DTT műsorszolgáltatók a deciméteres frekvenciasávot (UHF) használják, a műholdas szolgáltatók a szupermagas frekvenciasávon (SHF) továbbítják a televíziós jeleket.

([36]) A lakosság 93,5 %-a a földfelszíni platformot használja televíziózásra. A fennmaradó 5,35 % inkább más platformokon keresztül fér hozzá a televíziós szolgáltatásokhoz.

([37]) A műholdas platform egy földfelszíni állomásból, a műholdból és a vevőkészülék szintjén egy parabolaantennából és egy dekóderből áll. A műholdas lefedettségnek a régióban való bővítéséhez ez utóbbi földi berendezéseket az ügyfelek lakásában kell telepíteni.

([38]) Comisión del Mercado de Telecomunicaciones.

([39]) 2010-ben 855 584 háztartás kötött IPTV-szerződést, kábeltévére pedig 1 586 573 háztartás fizetett elő. Spanyolország összlakossága 47 021 031 fő. A további részleteket lásd a CMT éves jelentésében, amely elérhető a következő címen: http://informeanual.cmt.es/

([40]) Más DTT platformüzemeltetők regionális szinten az Itelazpi, a Nasertic és a TelecomCLM.

([41]) Ahogy az eljárás megindításáról szóló határozat (25) preambulumbekezdésében szerepel, a spanyol versenyhatóság (Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia, CNMC) megállapította, hogy az Abertis visszaélt piaci erőfölényével a DTT-elosztás és a kapcsolódó lakossági továbbítási szolgáltatások tekintetében (CNMC Expediente S/0207/09 Transporte de Televisión). Az Abertis köteles hozzáférést biztosítani a DTT jeleket sugárzó hálózatához, mert a hálózat nem reprodukálható eszköz, amely elengedhetetlen a DTT jel továbbítását és sugárzását felölelő szolgáltatás nyújtásához. Az Abertis ott is nyújtja ezeket a DTT továbbítási és sugárzási szolgáltatásokat műsorszolgáltatók részére, ahol erőfölényes helyzetben van. Miután részletesen elemezte az Abertis költségeit és bevételeit, a CNMC megállapította, hogy azon árak mellett, amelyeken a vállalat hozzáférést nyújt a központjaihoz, továbbá figyelemmel az ügyfeleivel kialkudott lakossági piaci feltételekre, az Abertisszel azonos hatékonyságú versenytársaknak nincs olyan árrésük, amivel esélyük lenne a fennmaradásra a DTT jel továbbításának és sugárzásának piacain.

(34) A spanyol lakosság mintegy 10,8 %-a ([42]) rendelkezik fizetőstévé-előfizetéssel. A DTT-n elérhető legtöbb szabadon fogható csatornát alternatív platformokon is sugározzák (ingyenesen vagy fizetős csomag részeként). A fizetős televíziózás második legmeghatározóbb platformja a műhold ([43]), amelynek két fő platformüzemeltetője van, a Hispasat és az Astra.

2.5. **A magán- (kereskedelmi) műsorszórás jogi kerete Spanyolországban**

(35) A földfelszíni platformon sugárzó magán-műsorszolgáltatók jogait és kötelezettségeit egy sor jogi aktus rögzíti: ilyenek a televíziós szolgáltatások nyújtására adott koncessziók, azok megújítása és a későbbi engedélyek. Azok a magán-műsorszolgáltatók, akik a szűkös frekvenciát kívánták használni, a hatóságok által kiírt pályázati eljárást követően először koncessziót kaptak. A koncessziós pályázaton való részvételhez olyan ajánlatot kellett benyújtaniuk, amely megfelelt az ajánlati felhívásban meghatározott feltételeknek ([44]). Ezután a műsorszolgáltatóknak a földfelszíni hálózat frekvenciáin történő műsorszóráshoz való jogot ítéltek oda, mely hálózat kapacitása korlátozott, és az államnak kell szabályoznia. A koncessziókat megújították, és 2010-ben olyan engedélyekké alakították, amelyek legkorábban 2025-ben járnak le ([45]). Az államot köti az engedélyek időtartama, és kizárólag akkor vonhatja vissza azokat, ha a műsorszolgáltatók nem tesznek eleget a kötelezettségeiknek ([46]). A műsorszolgáltatók visszaadhatják engedélyüket, ha nem tudják teljesíteni kötelezettségeiket.

(36) A magán-műsorszolgáltatók a lakosság bizonyos százalékának, amelyet a nemzeti műszaki terv 96 %-ban jelöl meg, kötelesek földfelszíni hálózaton keresztül nyújtani a szolgáltatást. A 365/2010. sz. királyi rendelet kimondta, hogy a digitális hozadék felszabadításával összefüggésben a műsorszolgáltatók egészen az új multiplexek végleges kiosztásáig kötelesek mindkét frekvencián párhuzamosan sugározni ([47]).

(37) A televíziós szolgáltatások nyújtására a magán-műsorszolgáltatóknak odaítélt induló koncessziók, azok megújítása és a további engedélyek nem tartalmaztak semmilyen utalást arra, hogy a műsorszolgáltatóknak joga lenne a migráció vagy a spektrumhasználat újrakiosztása költségeinek kompenzációjához. Ezenkívül a nemzeti műszaki terv előírta, hogy a hatóságok a koncessziókban nem szereplő egyedi feltételeket is megállapíthatnak a műsorszórásra vonatkozóan, amennyiben a piaci vagy technológiai fejlemények alakulása miatt a műsorszolgáltatási módot meg kell változtatni ([48]). A nemzeti műszaki terv nem állapította meg a magán-műsorszolgáltatók kompenzációhoz való jogát ilyen esetben.

3. **HIVATALOS VIZSGÁLATI ELJÁRÁS**

3.1. **Az eljárás megindításának indokai**

(38) Az eljárás megindításáról szóló határozatában a Bizottság először is rámutatott arra, hogy úgy tűnt, az intézkedés a Szerződés 107. cikke (1) bekezdésében foglalt valamennyi feltételnek megfelel, így e rendelkezés értelmében vett állami támogatásnak tekinthető.

(39) Az eljárás megindításáról szóló határozat szerint az intézkedés közvetlen kedvezményezettjeinek körébe az állami és a magán DTT műsorszolgáltatók egyaránt beletartoznak.

([42]) *„Otro indicador de esta tendencia fue el aumento en más de un millón del número de abonados a la televisión de pago, que por primera vez superó los 5 millones de clientes."*CNMC Informe Económico Sectorial de las Telecomunicaciones y el Audiovisual 2015, 3. o.

([43]) A nézők megoszlása a fizetős televíziós platformok között 2014-ben a következők szerint alakult: IPTV – 38,8 %, műholdas – 30,2 %, kábel – 23,7 % és DTT – 4,5 %. Forrás: http://data.cnmc.es/datagraph/jsp/inf_anual.jsp.

([44]) Resolución de 25 de enero de 1989, de la Secretaria general de Comunicaciones, por la que se publica el acuerdo por el que se aprueba el pliego de bases del concurso para la adjudicación del servicio público de televisión, en gestión indirecta, y se dispone la convocatoria del correspondiente concurso público; Titulo III, derechos y obligaciones de los concesionarios.

([45]) A ley 7/2010, de 31 de marzo, General de la Comunicación Audiovisual, megteremtette a jogalapot az audiovizuális szolgáltatások nyújtására vonatkozó jogosultság átalakításához. Az érvényes koncessziókat az érintett műsorszolgáltatókkal kötött egyedi szerződésekkel engedélyekké alakították át – lásd az Antena 3-mal, a Telecincóval, a La Sextával és a Veóval kötött 2010. július 11-i megállapodást, valamint a Sogecable-lel kötött 2010. május 28-i megállapodást.

([46]) Ha például a műsorszolgáltatók legalább 15 napig beszüntetik a műsorszórást.

([47]) A spanyol hatóságok 2016. február 11-én arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy a magán-műsorszolgáltatók párhuzamos adással kapcsolatos kötelezettségét a DTT-re vonatkozó új nemzeti műszaki tervről szóló, 2014. szeptember 19-i 805/2014. sz. királyi rendelet megszüntette. Ez a szabályozási intézkedés úgy rendelkezik, hogy a magán-műsorszolgáltatók fontolóra vehetik a párhuzamos adást a digitális hozadék felszabadítása alatt, de nem kötelesek ezt megvalósítani. Erről a módosításról azonban nem tájékoztatták a Bizottságot.

([48]) Disposición adicional decimocuarta. Condiciones especiales de emisión: *„En función de la evolución del mercado, de las posibilidades tecnológicas y del desarrollo de la televisión digital terrestre, el Gobierno podrá decidir el establecimiento de condiciones especiales de emisión en línea con las prácticas de los principales países europeos, no previstas en los actuales contratos concesionales."*

(40) Az eljárás megindításáról szóló határozat ezenfelül a DTT platformüzemeltetőket, különösen az Abertist is az intézkedés lehetséges közvetett kedvezményezettjei közé sorolta.

(41) A Bizottság aggályának adott hangot amiatt, hogy az intézkedés mennyiben indokolja olyan költség kompenzációját, amelynek általában szerepelnie kellene a műsorszolgáltatók költségvetésében, és ebből következően megkérdőjelezte az intézkedés összeegyeztethetőségét. Arra az előzetes álláspontra helyezkedett, hogy az intézkedés bizonyos vállalkozásokat előnyben részesítene, és torzítaná a belső piaci versenyt. A Bizottság megállapította, hogy *„a rendelkezésre álló információk alapján az ilyen támogatás nem feltétlenül összeegyeztethető, kivéve, ha megfelelő intézkedéseket hoznak különösen a platformüzemeltetők közötti versenyre gyakorolt torzító hatás kezelésére”*.

(42) A Bizottság ezért felkérte Spanyolországot, hogy nyújtsa be észrevételeit az intézkedéssel kapcsolatban, és bocsásson rendelkezésre minden információt, ami a Bizottság értékeléséhez hasznos lehet.

(43) A hivatalos vizsgálati eljárás megindításának indokára vonatkozó további ténybeli részletek az eljárás megindításáról szóló határozatban találhatók, amely e határozat szerves részét képezi.

3.2. **A spanyol hatóságok észrevételei**

A spanyol hatóságok észrevételei az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatban

(44) A spanyol hatóságok szerint az intézkedés nem minősül állami támogatásnak, mivel a kedvezményezettek semmiféle előnyt nem kapnának, amikor áttérnek az alacsonyabb frekvenciasávra. Ebből a szempontból az intézkedés a spanyol Alkotmány 106. cikke (2) bekezdése szerinti értelemben vett kompenzáció; e bekezdés szerint az állam köteles kártalanítást nyújtani a közigazgatási rendelkezéssel okozott károkért. Mindenesetre, ha megállapítást nyer, hogy az intézkedés állami támogatásnak minősül, a Szerződés 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerint összeegyeztethető lenne a belső piaccal – hiszen a digitális hozadék felszabadítása a spanyol hatóságok szerint rendkívüli esemény.

(45) Vagylagosan az intézkedés a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint összeegyeztethetőnek minősíthető a belső piaccal, mivel a spanyol hatóságok szerint az intézkedés: i. támogatja a digitális hozadék társadalmi haszonná és gazdasági növekedéssé való átalakítására vonatkozó európai politikát; ii. piaci hiányosságot küszöböl ki; iii. a megfelelő jogi aktus, mivel csak azokra a műsorszolgáltatókra vonatkozik, amelyek a párhuzamos műsorszórás előírása miatt nem kívánt költségeket kénytelenek viselni, és a kompenzáció szigorúan e rendkívüli kiadások összegére korlátozódik; iv. ösztönző hatású, mivel ha nem volna támogatás, a műsorszolgáltatók vonakodnának részt venni a spektrum újrakiosztásában, és vonakodnának biztosítani a párhuzamos adást; v. arányos, mivel csak a csatornák újrakiosztása miatt a műsorszolgáltatóknál keletkezett többletköltségeket fedezi; vi. technológiasemleges, mivel a digitális hozadék felszabadításához szükséges csatornaváltás más platformokat nem érint; és vii. nem torzítaná a versenyt, mivel ha a műsorszolgáltatóknak kompenzáció nélkül kellene vállalniuk a költségeket, ez meghiúsítaná a növekedési várakozásaikat, és a más piacokon működő szereplőknek kedvezne.

(46) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a spanyol hatóságokat felkérték arra, hogy nyújtsák be észrevételeiket az intézkedéssel kapcsolatban, és többek között az alábbi információkat bocsássák rendelkezésre: i. dokumentumok (mint például a műsorszolgáltatókkal folytatott levelezés, nyilatkozatok), amelyek bemutatják, hogy a műsorszolgáltatók nem tudják saját forrásból finanszírozni a párhuzamos adás időszakát; ii. bizonyíték (például tender, utólagos költség-haszon elemzés, nyilvános konzultáció a tárgyról stb.), amely igazolja a frekvencia szűkösségének megoldására választott földfelszíni platformot (a földfelszíni műsorszórás átcsoportosítása alacsonyabb földfelszíni frekvenciasávra); iii. a műsorszolgáltatók jelenlegi engedélyek, koncessziók alapján meglévő jogainak és kötelezettségeinek összefoglalása, a feltételek, amelyekkel ezen engedélyek/koncessziók módosíthatók, és a módosítás következményei (az állam és a műsorszolgáltatók számára egyaránt); iv. az egyes műsorszolgáltatók által saját forrásból finanszírozott infrastruktúra módosításához köthető költségek részletes áttekintése; v. a digitális hozadék felszabadításának időzítése által gyakorolt hatás kifejtése; és vi. több információ a jelenleg DTT-n keresztül sugárzott fizetős tévécsatornák műsorszolgáltatóinak támogathatóságáról.

(47) A spanyol hatóságok azt válaszolták, hogy ezek közül a legtöbb információt már a hivatalos vizsgálati eljárás elindítása előtt rendelkezésre bocsátották. A spanyol hatóságok konkrét észrevételeket tettek az azon bizonyítékokra vonatkozó kérdéssel kapcsolatban, amelyek indokolnák a frekvencia-szűkösség problémájának megoldását

célzó földfelszíniplatform-választást, és azzal érveltek, hogy ez a kérdés túlmegy az intézkedés semlegességének értékelésén, és nem kötelesek indokolni az uniós joggal egyértelműen összeegyeztethető tervezett kompenzációs intézkedéseket. A spanyol hatóságok változatlanul azzal érveltek a magán-műsorszolgáltatók engedélyével kapcsolatban, hogy az államnak jogában áll nem technológiasemleges engedélyeket kiadni annak érdekében, hogy biztosítsa az I. térségben előírt 96 %-os lefedettség teljesülését. Azt is előadták, hogy még ha ezek az engedélyek nem is rendelkeznek a magán-műsorszolgáltatók azon jogáról, hogy a digitális hozadék felszabadításának költségei vonatkozásában kompenzációra lennének jogosultak, nem is zárják ki a szóban forgó kompenzációt. Azt is kifejtették, hogy valamennyi, engedély nélkül közérdekű audiovizuális szolgáltatásokat nyújtó magán-műsorszolgáltató szabadon választhat az elérhető platformtechnológiák közül. Ez a jog az engedéllyel rendelkező magán-műsorszolgáltatókra is vonatkozik, de csak a 96 %-os lefedettségi kötelezettség felett, és csakis kiegészítő jelleggel.

(48) Ami konkrétabban a technológiasemlegességet illeti, a spanyol hatóságok azzal érveltek, hogy bejelentésük tiszteletben tartotta ezt az elvet abban az értelemben, hogy a magán-műsorszolgáltatók szabadon megválaszthatták, hogy melyik platformon (műholdas, kábel, ADSL, optikai szálas vagy DTT) keresztül tegyenek eleget a párhuzamos adásra vonatkozó kötelezettségnek. Ugyanakkor meghatározták, hogy az intézkedés kizárólag a párhuzamos adás időszakára vonatkozik, azon túl nem alkalmazandó. Ha a párhuzamos adás (átmeneti) időszaka véget ér, e műsorszolgáltatók – az érvényes engedélyekben rögzített – azon kötelezettsége marad érvényben, hogy a földrajzi lefedettséget DTT-n keresztül biztosítsák. Ezenfelül a spanyol hatóságok azt is kifejtették, hogy a magán-műsorszolgáltatók azon kötelezettsége, hogy az I. térségben a 96 %-os lefedettséget DTT-n keresztül biztosítsák, nem jelenti azt, hogy a spanyol lakosságnak pontosan ilyen százaléka veszi majd ténylegesen DTT vételi rendszereken keresztül a földfelszíni műsorszolgáltatók műsorait. Ez azért van, mert előfordulhat, hogy az alternatív technológiák lefedettségi területe átfedésben van a DTT lefedettségi területével ([49]).

(49) A spanyol hatóságok megállapították, hogy az intézkedés nem nyújt semmiféle gazdasági előnyt a DTT platformon működő magán-műsorszolgáltatóknak, mivel a párhuzamos adás azon rendkívüli költségeinek visszatérítésére korlátozódik, amelyek közvetlenül a 800 MHz-es sáv felszabadítására irányuló kötelezettség miatt keletkeztek.

A spanyol hatóságok válasza az Astra észrevételeire

(50) Ahogy a (4) preambulumbekezdésben említésre került, a spanyol hatóságok észrevételeket nyújtottak be az Astra által a hivatalos vizsgálat során tett megjegyzésekre vonatkozóan. Kiemelték, hogy az Astra az eljárás megindításáról szóló határozatban foglalt érveken túl nem nyújt be további információkat.

(51) A spanyol hatóságok hangsúlyozták, hogy az Astra kritikája egyértelműen túlmegy a bejelentett intézkedés hatókörén, amely arra korlátozódik, hogy a magán-műsorszolgáltatóknak nyújt átmeneti kompenzációt a párhuzamos műsorszórás miatt keletkezett költségekért. A spanyol hatóságok véleménye szerint az Astra célja a spanyol szabályozási keret módosítása az I. térségben a tévécsatornák adása tekintetében, ami nem képezi a bejelentés tárgyát. A spanyol hatóságok azt is kifejtették, hogy a gyakorlatban az intézkedés nemcsak a DTT technológiát használó magán-műsorszolgáltatókra, hanem valamennyi, szabadon fogható csatornát sugárzó, Spanyolországban létező műsorszolgáltatóra vonatkozik. Ez azért van, mert nincsenek alternatív platformokon – különösen műholdon – kizárólagos műsorszolgáltatók. A műholdas platformot a Canal+-hoz ([50]) tartozó fizetős tévécsatornák (szabadon fogható külföldi csatornák és bizonyos csatornák nemzetközi változatai) sugárzására használják. Ennek fényében a spanyol hatóságok azt az álláspontot képviselik, hogy a szabadon fogható DTT csatornák műsorszolgáltatói és a műholdas alapú Canal+ platform semmiképpen sem tartoznak ugyanazon piachoz.

(52) A spanyol hatóságok ezután részletesen reagáltak az Astra azon véleményére, miszerint az intézkedést az uniós jog nem támasztja alá, hivatkozással a 243/2012/EU határozatra és a 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre („engedélyezési irányelv") ([51]).

(53) Ami a 243/2012/EU határozatra hivatkozó érveiket illeti, rámutattak, hogy a határozat 6. cikke (5) bekezdése szerint „*a tagállamok – adott esetben és az uniós joggal összhangban – biztosíthatják, hogy az átállás vagy a spektrumhasználat újrakiosztásának közvetlen költségét a nemzeti joggal összhangban megfelelően kompenzálják*". A spanyol hatóságok ezt a rendelkezést a (18) preambulumbekezdéssel együtt olvasták, mely utóbbi kimondja, hogy „*a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy adott esetben az átállási költségekkel kapcsolatos kompenzációs intézkedéseket vezethessenek be*".

([49]) Például a spanyol hatóságok szerint Spanyolországban a műholdas fizetőstévé-platform felhasználói – gyakorlati okokból – általában műholdas platformon keresztül veszik a DTT csatornákat.
([50]) Csak fizetős televíziós platform, amelybe a szabadon fogható DTT műsorok többsége is tartozik.
([51]) Az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/20/EK irányelve az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről (HL L 108., 2002.4.24., 21. o.).

(54) Az engedélyezési irányelvvel kapcsolatos érvek tekintetében a spanyol hatóságok vitatták a 14. cikk Astra általi értelmezését. E rendelkezés szerint „*a tagállamok gondoskodnak arról, hogy az általános felhatalmazásokkal, a használati jogokkal, illetve a létesítménytelepítési jogokkal összefüggő jogokat, feltételeket és eljárásokat csak tárgyilagos mérce szerint, indokolt esetekben és csak arányos módon lehessen módosítani*". Ugyanez a cikk azt is előírja, hogy „*a tagállamok a jogok érvényességi időtartamának lejárta előtt nem korlátozhatják és nem vonhatják vissza a létesítménytelepítési jogokat, kivéve, ha ez indokolt, és összhangban van a jogok visszavonásáért járó kártalanításra vonatkozó megfelelő nemzeti rendelkezésekkel*".

(55) Ezzel kapcsolatban a spanyol hatóságok azzal érveltek, hogy az eljárás megindításáról szóló határozatban foglaltakkal ellentétben a műsorszolgáltatók engedélye nem zárja ki az kompenzációt a párhuzamos adás költségei tekintetében, mert ezek a költségek az engedély megadásakor ([52]) még nem voltak előre láthatóak. Az intézkedés uniós joggal való összeegyeztethetőségét illetően a spanyol hatóságok nem értenek egyet az uniós bíróságok ítélkezési gyakorlatából felhozott, az intézkedés tekintetében az eljárás megindításáról szóló határozat (65)–(67) premabulumbekezdésében példaként említett jogesetekre való hivatkozással, mert: 1. az intézkedés által tervezett kompenzáció közvetlenül az előírt párhuzamos szolgáltatási kötelezettségből fakad; 2. az utóbbi kötelezettség összhangban áll a 243/2012/EU határozattal, amely – ahogy fentebb kifejtetésre került – tartalmazza a kompenzációhoz való jogot; 3. a kompenzáció jogi keretét a párhuzamos szolgáltatási kötelezettség előírásából következően fogadták el; 4. az e kötelezettség által generált költségek pontosan megegyeznek a kompenzáció hatókörével.

(56) Figyelemmel a 700 MHz-es sáv 2020-ra tervezett felszabadítására, a spanyol hatóságok véleménye szerint egy, az intézkedésre vonatkozóan hozott elutasító bizottsági határozat akadályozhatja a szóban forgó uniós kezdeményezés zökkenőmentes megvalósítását.

A párhuzamos adás állami műsorszolgáltatóknál keletkezett költségeinek kompenzációja

(57) 2014 szeptemberében a 677/2014. sz. királyi rendelet elfogadását követően a spanyol hatóságok visszavonták a párhuzamos adás állami műsorszolgáltatóknál keletkezett költségeinek kompenzációjával kapcsolatos bejelentést. A királyi rendelet kilenc állami műsorszolgáltatót jelöl meg. Egyikük (az RTVE) Spanyolország egész területét lefedi, nyolc pedig regionális szolgáltató. Valamennyi szóban forgó, egyértelműen meghatározott közszolgálati feladattal megbízott állami műsorszolgáltató számára kötelezően előírták a párhuzamos adást annak érdekében, hogy a háztartások vételi rendszereinek módosítása szolgáltatáskimaradás nélkül mehessen végbe. Az állami finanszírozás teljes összege a 2011-es bejelentésben eredetileg előirányzottnál alacsonyabb volt, és a párhuzamos adás időtartama is rövidült ([53]). A spanyol hatóságok arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy a királyi rendelet összhangban van a 2012/21/EU bizottsági határozattal ([54]), ezért nem kell bejelenteni.

(58) Ami a párhuzamos adással összefüggésben magán-műsorszolgáltatóknak nyújtandó kompenzációt illeti ([55]), a spanyol hatóságok a bejelentésnek ezt a részt nem vonták vissza.

3.3. **Az érdekelt felek észrevételei**

(59) A (4) preambulumbekezdésben azonosított valamennyi érdekelt fél – az Astra kivételével – előterjesztett érvelést a Bizottságnak az intézkedésre vonatkozó előzetes következtetéseivel szemben.

3.3.1. *Az Astra észrevételei*

(60) A magántulajdonban lévő műholdasplatform-üzemeltető, az Astra azt az álláspontot képviseli, hogy az intézkedés egyértelműen állami támogatásnak minősül, ellentétes a technológiasemlegesség elvével, és az erőfölényes helyzetben lévő DTT platformüzemeltetőt, az Abertist erősítené. Az Astra az intézkedés közvetett kedvezményezettjének tartja az Abertist.

(61) Az intézkedés hatását illetően az Astra úgy véli, hogy függetlenül attól, hogy az intézkedés a párhuzamos adás kompenzálására korlátozódik, a gyakorlatban a műsorszolgáltatóknak a digitális hozadék felszabadításához kapcsolódó összes költségét fedezné.

([52]) 1989-ben.

([53]) A támogatás összege kb. 10 millió EUR volt, a párhuzamos adás időtartama pedig 3 és 6 hónap között mozgott.

([54]) A Bizottság 2011. december 20-i 2012/21/EU határozata az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról (HL L 7., 2012.1.11., 3. o.).

([55]) Az állami műsorszolgáltatókkal ellentétben a magán-műsorszolgáltatóknak nincs közszolgálati feladatuk, és a földrajzi lefedettségre vonatkozó kötelezettségük is szűkebb.

(62) Az Astra egyetért a Bizottsággal abban, hogy a magán-műsorszolgáltatók párhuzamos adásra vonatkozó kötelezettsége a nemzeti jogból következik (szabályozási intézkedés), ezért nem vonja maga után a kompenzációhoz való jogot. Az Astra szerint a nemzeti műszaki terv úgy rendelkezik, hogy állami hatóságok – piaci szabályozás vagy technikai fejlesztés okán – az engedélyekben nem szereplő egyedi feltételeket is meghatározhatnak a műsorszolgáltatásra vonatkozóan, kompenzációhoz való jog nélkül.

(63) Az Astra arra is rámutat, hogy a DTT műsorszolgáltatók már a 365/2010. sz. királyi rendelet elfogadása előtt tudtak a digitális hozadék felszabadításáról és az ehhez kapcsolódó frekvenciaátruházásról. Az intézkedés kizárólag e műsorszolgáltatók számára lenne előnyös, a más platformokat használó műsorszolgáltatókat pedig kedvezőtlenül érintené.

(64) Az intézkedés jogi értékelésével kapcsolatban az Astra nem ért egyet azzal, hogy az intézkedés rendkívüli esemény, ami indokolná a Szerződés 107. cikke (2) bekezdése b) pontjának alkalmazását. Azzal sem ért egyet, hogy az intézkedés megfelel a Szerződés 107. cikke (3) bekezdése c) pontjában foglalt követelményeknek, mivel nem technológiasemleges jellege miatt torzítaná a platformüzemeltetők közötti versenyt. Ezzel kapcsolatban az Astra kiemeli, hogy az intézkedés közvetlen kedvezményezettjei egyértelműen érdekeltek a kompenzáció nélküli párhuzamos adásban, hogy megtartsák közönségüket és reklámbevételeiket; nem szólva a digitális hozadék felszabadításából fakadó további előnyeikről (pl. arról, hogy a felszabadított 800 MHz-es sávon megnyílik a lehetőség a mobiltelefonon keresztül történő tévénézésre). Az Astra azzal érvel, hogy a spanyol hatóságok nem készítettek független tanulmányt, amely alátámasztaná, hogy az intézkedés megfelelő, szükséges és arányos támogatás.

(65) Következésképp az Astra az I. térségben a spanyol televíziós piac megnyitása, valamint amellett foglal állást, hogy tegyék lehetővé az alternatív technológiai platformok között az érdemeken alapuló versenyt.

3.3.2. *Az Abertis észrevételei*

(66) A spanyol hatóságokhoz hasonlóan az Abertis sem minősíti az intézkedést állami támogatásnak, mivel az nem nyújt szelektív gazdasági előnyt és nem torzítja a versenyt. Ha a Bizottság úgy döntene, hogy az intézkedés állami támogatásnak minősül, a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének értelmében összeegyeztethetőnek kellene nyilvánítania.

(67) Az Abertis közli, hogy sem nem profitálna, sem nem veszítene a párhuzamos adás alatt a műsorszolgáltatók által használt, választott technológiából. Úgy véli, hogy a párhuzamos adás kompenzációja ténylegesen fokozhatja a versenyképességet a platformok körében, ami a televíziós műsorszolgáltatási piac és a fogyasztók számára kedvező.

(68) Az Abertis védi a DTT technológia hatékonyságát, mindazonáltal nem ért egyet azzal, hogy konkrétan e technológiának a párhuzamos adás ideje alatt történő használata fogja meghatározni, hogy a műsorszolgáltatók melyik platformot használják majd a jövőben. Másrészről viszont az Abertis elismeri, hogy a DTT jel sugárzása továbbra is kizárólag a DTT technológián keresztül történik a műsorszolgáltatók engedélyében foglalt feltételek szerint.

(69) Következésképpen az Abertis nem ért egyet a Bizottságnak az intézkedéssel kapcsolatos előzetes következtetéseivel.

3.3.3. *Az EBU észrevételei*

(70) Az EBU szintén nem tartja állami támogatásnak az intézkedést. Ha a Bizottság úgy döntene, hogy az intézkedést állami támogatásnak minősíti, a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének értelmében összeegyeztethetőnek kellene azt nyilvánítania, mivel megfelel a technológiasemlegesség elvének.

(71) Az EBU arra kéri a Bizottságot, hogy az értékelést korlátozza az intézkedés tényszerű céljára és hatására, azaz a digitális hozadék felszabadításával összefüggésben a párhuzamos adás biztosítására a DTT-re való átállás ideje alatt. Az EBU szerint a digitális hozadék nem a műsorszolgáltatási ágazat tekintetében illetékes hatóság szabályozási aktusának következménye: nem azzal függ össze, hogy hogyan kell nyújtani a DTT szolgáltatást, nem a piaci vagy technológiai fejlődésből fakad, és nem feltétlenül érinti az egész DTT iparágat.

(72) Az EBU nem ért egyet azzal, hogy az intézkedés bármilyen valós előnyt jelenthetne a DTT műsorszolgáltatók vagy platformüzemeltetők számára, és arra kéri a Bizottságot, hogy vegye figyelembe a spanyol műsorszolgáltatók által már eddig is megtett jelentős befektetéseket, amelyek arra irányultak, hogy szolgáltatásaikat az analóg televíziózásról a digitálisra való átállás folyamán a DTT technológiához és infrastruktúrához igazítsák.

(73) Az EBU szerint a magán DTT műsorszolgáltatók részéről jogos elvárás a párhuzamos adás kompenzációja, mivel erről a kompenzációról nemzeti jogszabály és érvényes engedélyek rendelkeztek.

(74) Az EBU úgy véli, hogy a DTT technológiának nincs valós alternatívája, amely lehetővé tenné a műsorszolgáltatóknak előírt lefedettségi kötelezettség teljesítését. A DTT platform más platformoktól elkülönülő piacot jelent, mivel az utóbbiak használata és üzemeltetése nem helyettesíthető.

(75) Következésképpen az EBU nem ért egyet a Bizottságnak az intézkedéssel kapcsolatos előzetes következtetéseivel.

3.3.4. *A BNE észrevételei*

(76) A BNE előadja azt a véleményét, miszerint az intézkedés nem minősül állami támogatásnak. Ha a Bizottság úgy döntene, hogy az intézkedést állami támogatásnak minősíti, a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének értelmében összeegyeztethetőnek és mindenképpen technológiasemlegesnek kellene azt nyilvánítania.

(77) A BNE szerint a digitális hozadék felszabadításának a műsorszolgáltatók által viselt költségei közé nemcsak a párhuzamos adás alatti műsorszolgáltatás többletköltségei tartoznak (amelyeket az adott DTT platformüzemeltetőnek kell fizetni), hanem a földfelszíni hálózatban a sugárzási frekvenciák szükséges változtatásából adódó költségeket is ide kell sorolni. A DTT platformüzemeltetőket az intézkedés sem előnyösen, sem hátrányosan nem érinti, mivel nem változtatná meg a műsorszolgáltatók azon kötelezettségét, hogy a DTT platformon az alacsonyabb frekvenciákon a lefedettséget megőrizve sugározzanak.

(78) A BNE felhívja a Bizottságot, hogy értékelését az állami támogatással kapcsolatos kérdésekre korlátozza, és ne kérdőjelezze meg a DTT technológia kezelését a műholdas technológiával összevetve. A BNE úgy véli, hogy az intézkedés hiányában a műsorszolgáltatók elveszítenék az ösztönzést a digitális hozadék által felszabadított 800 MHz-es sávnak a tervezett időben való elhagyására. Ez a piac elégtelen működéséhez vezetne a jövőben.

(79) Következésképpen a BNE nem ért egyet a Bizottságnak az intézkedéssel kapcsolatos előzetes következtetéseivel.

3.3.5. *A NET TV észrevételei*

(80) A NET TV arra kéri a Bizottságot, hogy ne minősítse az intézkedést állami támogatásnak, és ha mégis, akkor nyilvánítsa a belső piaccal összeegyeztethetőnek.

(81) A NET TV-nek kétségei vannak afelől, hogy az intézkedés hiányában a műsorszolgáltatók – engedélyük megtartása érdekében – továbbra is kötelesek lennének eleget tenni közérdekű kötelezettségüknek. Ez azért van, mert semmiféle előnyük nem származna abból, hogy egy másik frekvenciára váltanak. Ennélfogva tehát indokolt a kormányzat azon feladata, hogy kárpótolja a műsorszolgáltatókat a párhuzamos adás költségeiért.

(82) Figyelembe véve a NET TV csekély piaci részesedését és kkv jogállását, a párhuzamos adás költségei a NET TV számára „lehetetlen" költségek. A NET TV állítása szerint ez oda vezethet, hogy kiszorulnak az érintett piacról.

(83) Következésképpen a NET TV nem ért egyet a Bizottságnak az intézkedéssel kapcsolatos előzetes következtetéseivel.

4. AZ INTÉZKEDÉS ÉRTÉKELÉSE

4.1. A támogatás fennállása

(84) A Bizottság megvizsgálta, hogy a szóban forgó intézkedés a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősíthető-e, mely bekezdés úgy rendelkezik, hogy „*a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet*."

(85) Ebből következik, hogy egy adott intézkedés csak akkor tekinthető állami támogatásnak, ha a következő kumulatív feltételek teljesülnek: 1. az intézkedést állami forrásokból kell biztosítani, 2. az intézkedésnek gazdasági előnyt kell biztosítania vállalkozások számára, 3. az előnynek szelektívnek kell lennie, és torzítania kell a versenyt, vagy a verseny torzításával kell fenyegetnie, 4. az intézkedésnek érintenie kell a tagállamok közötti kereskedelmet.

4.1.1. *Állami források és az államnak való betudhatóság*

(86) Ahogyan az eljárás megindításáról szóló határozat (39) preambulumbekezdésében már megállapítást nyert, a megtámadott intézkedést közvetlenül a spanyol költségvetésből kívánják finanszírozni a felszabadított frekvenciák – árverés keretében – távközlési szolgáltatóknak történő értékesítéséből befolyó bevételekből. A spanyol hatóságok nem vitatták az eljárás megindításáról szóló határozat azon megállapítását, hogy az intézkedést közvetlenül költségvetési forrásokból kell finanszírozni.

(87) Ahogyan a 2.3. pontban is szerepel, az intézkedésről az állam döntött, és azt közvetlenül a központi állami költségvetésből finanszírozzák. A Bizottság ezért megállapítja, hogy az intézkedés az államnak betudható, és állami források felhasználásával jár.

4.1.2. *Gazdasági előny*

(88) A Bizottság korábbi határozataiban megállapította, hogy a kereskedelmi műsorszolgáltatás ([56]), valamint a televíziós műsorszóró hálózatok üzemeltetése ([57]) gazdasági tevékenységnek minősül.

(89) A spanyol hatóságok és az összes érdekelt fél az Astrán kívül úgy véli, hogy a magán-műsorszolgáltatók nem jutnak előnyhöz, amikor áttérnek az alacsonyabb frekvenciasávra, és csupán azokat a többletköltségeket térítik meg számukra, amelyeket a szabályozás változása miatt kell viselniük.

(90) A fenntartható gazdaságról szóló törvény 51. cikke az állami szolgáltatók és a magán-műsorszolgáltatók számára egyaránt biztosítja a jogot a 800 MHz-es frekvenciasáv felszabadításához szükséges spektrumhasználat újrakiosztásával összefüggő összes költség – konkrétan a párhuzamos adás költségei – pénzbeli kompenzációjához. A spanyol hatóságok a hivatalos vizsgálat során azzal érveltek, hogy ez a jogszabályi rendelkezés a spanyol Alkotmány 106. cikkének (2) bekezdésén ([58]) alapszik, mely szerint a kártalanítás a kormányzat patrimoniális felelősségeként írható le, amelyből általános kötelezettség keletkezik a közigazgatási intézkedéssel okozott károk ellentételezésére még akkor is, ha a felelősség nem állapítható meg.

(91) A Bizottság ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a televíziós szolgáltatások nyújtására magán-műsorszolgáltatóknak odaítélt induló koncessziók, azok megújítása és a további engedélyek nem tartalmaztak semmilyen utalást arra, hogy a műsorszolgáltatóknak joga lenne az átállás vagy a spektrumhasználat újrakiosztása költségeinek kompenzációjához. Ezenkívül a nemzeti műszaki terv előírta, hogy a hatóságok – a többi uniós tagállam gyakorlatának megfelelően – a koncessziókban nem szereplő egyedi feltételeket is megállapíthatnak a műsorszórásra vonatkozóan, amennyiben a piaci vagy technológiai fejlemények alakulása miatt a műsorszolgáltatási módot meg kell változtatni. A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a nemzeti műszaki terv nem állapította meg a magán-műsorszolgáltatók kompenzációhoz való jogát ilyen esetben.

(92) Ezenfelül az 1989. január 25-i határozat 10. cikke ([59]), amelyen a közszolgáltatási kötelezettséggel terhelt magán-műsorszolgáltatók koncessziói és későbbi engedélyei alapulnak, azt a kötelezettséget tartalmazza a műsorszolgáltatók számára, hogy folyamatos műsorszórást biztosítsanak, és emellett az eredeti koncessziókból és az aktuálisan érvényes engedélyekből fakadó összes költségeit is viseljék.

(93) Ahogy a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozat (65)–(70) preambulumbekezdésében kifejtette, az uniós bíróságok ítélkezési gyakorlata megerősíti, hogy a jogi kötelezettség végrehajtásából fakadó költségeket

([56]) Az N 632/2009 – Nichtkommerzieller Rundfunk-Fonds Austria ügyben hozott bizottsági határozat (22) és azt követő preambulumbekezdései; a 97/606/EK bizottsági határozat (HL L 244., 1997.9.6., 18. o.) (5) preambulumbekezdése.

([57]) Az N 622/2003 Digitalisierungsfonds Austria ügyben hozott bizottsági határozat (16) preambulumbekezdése; a C25/2004 DVB-T Berlin Brandenburg ügyben hozott bizottsági határozat (62) preambulumbekezdése; a C34/2006 DVB-T Észak-Rajna–Vesztfália ügyben hozott bizottsági határozat (83) preambulumbekezdése; a C52/2005 Mediaset-ügyben hozott bizottsági határozat (96) preambulumbekezdése.

([58]) A spanyol Alkotmány 106. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy *„a magánszemélyek – a jogszabályokban meghatározott feltételekkel – a vagyonukban és jogaikban keletkezett kárért – a vis maior esetét kivéve – kártalanításra jogosultak, amennyiben a kár közszolgáltatási tevékenység következtében keletkezett”*.

([59]) Resolución de 25 de enero de 1989, de la Secretaria general de Comunicaciones, por la que se publica el acuerdo por el que se aprueba el pliego de bases del concurso para la adjudicación del servicio público de televisión, en gestión indirecta, y se dispone la convocatoria del correspondiente concurso público, Titulo III, derechos y obligaciones de los concesionarios.

általában az érintett vállalkozások viselik, ebből következően minden ilyen tárgyú kompenzációs intézkedés állami támogatásnak minősül ([60]). Így például a Bíróság a *Fleuren Compost BV kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletében ([61]) megállapította, hogy „*lényegtelen, hogy a szóban forgó program célja a vállalkozások segítése a környezetvédelemmel kapcsolatos jogszabályi kötelezettségeik teljesítésében. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése nem tesz különbséget az állami intervenciós intézkedések között azok indokai vagy céljai alapján, hanem hatásuk szerint határozza meg őket. Eltekintve attól, hogy a környezetvédelmi iránymutatások alkalmazandók-e ebben az ügyben […], az a tény, hogy a BPM program keretében nyújtott támogatás környezetvédelmi szempontot is előmozdít, nem elegendő ahhoz, hogy egyszer és mindenkorra kizárjuk a Szerződés 107. cikke szerinti támogatásként való besorolását.*"

(94) Ehhez hasonlóan a *Franciaország kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletében ([62]) a Bíróság megállapította, hogy a vállalkozások szabályozási intézkedésekből fakadó költségeit jellegüknél fogva a vállalkozások költségvetése tartalmazza. Az ítélet kimondta: „*meg kell még említeni, hogy […] a munkaadók és munkavállalói szakszervezetek között létrejött kollektív szerződésekből eredő költségeket jellegüknél fogva a vállalat költségvetése tartalmazza. A kollektív szerződéseket a társaságoknak kötelező betartaniuk, mert vagy maguk is hozzájárultak ezekhez a szerződésekhez, vagy pedig mert e szerződéseket rendeleti úton kiterjesztették rájuk.*"

(95) Mivel a szabályozásból eredő költségeket – jellegüknél fogva – a vállalkozások költségvetése tartalmazza, általában az állami támogatásra vonatkozó szabályok hatálya alá tartoznak. A *Cassa di Risparmio di Firenze* ügyben hozott ítéletében ([63]) a Bíróság ezzel kapcsolatban kimondta, hogy: „*A támogatás fogalma általánosabb, mint a szubvencióé, mivel nemcsak az olyan pozitív juttatásokat foglalja magában, mint maguk a szubvenciók, hanem azon beavatkozásokat is, amelyek különbözőféleképpen könnyítenek a terheken, amelyek általában a vállalkozás költségvetését terhelik, és amelyek ugyanolyan természetűek, és azonos hatásúak anélkül, hogy a szó szoros értelmében szubvenciónak minősülnének.*"

(96) Az adott ügyben az intézkedés olyan költségek kompenzációjáról rendelkezik, amelyeket a magán-műsorszolgáltatóknak általában a saját költségvetésükből kellene fedezniük. Az intézkedés lehetővé teszi a szóban forgó műsorszolgáltatók számára, hogy eleget tegyenek jogszabályi kötelezettségüknek, és így megtartsák engedélyüket, közönségüket és kapcsolódó hirdetési bevételeiket. Emellett az intézkedés jelentősen csökkenti az átállással járó költségeiket. Mindazonáltal a műsorszolgáltatók – a szabályozási aktus miatt – az intézkedés hiányában is kötelesek lennének eleget tenni a folyamatos műsorszolgáltatásra vonatkozó kötelezettségüknek, és viselniük kellene az engedélyekből fakadó összes költséget. Ilyen körülmények között megállapítható, hogy a műsorszolgáltatók olyan előnyhöz jutnak, amellyel az intézkedés nélkül nem rendelkeznének.

(97) A spanyol hatóságok azzal is érveltek, hogy a műsorszolgáltatók párhuzamos adásért történő kompenzációját uniós jogszabály, nevezetesen a 243/2012/EU határozat is tartalmazza, azaz e kompenzáció nem jelent jogtalan gazdasági előnyt a támogatás intézkedés szerinti kedvezményezettjeinek. A Bizottság megjegyzi, hogy a 243/2012/EU határozat 6. cikkének (5) bekezdése az alábbi feltételekkel teszi lehetővé a tagállamok számára, hogy mérlegeljék, hogy az átállás vagy a spektrumhasználat újrakiosztásának közvetlen költségét kompenzálják: i. a kompenzációnak megfelelő intézkedésnek kell lennie, és ii. összhangban kell állnia az uniós joggal, az állami támogatásra vonatkozó uniós jogszabályokat is beleértve. A jelenleg tárgyalt ügyben a tagállam azon lehetősége, hogy az átállás vagy a spektrumhasználat újrakiosztásának közvetlen költségét kompenzálja, nem eshet kívül az állami támogatások ellenőrzésén.

(98) Végül a Bizottság megjegyzi, hogy a magán-műsorszolgáltatókra nem vonatkozik a párhuzamos adás szolgáltatásának jogszabályban előírt kötelezettsége ([64]).

(99) A Bizottság ebből következően megállapítja, hogy az intézkedés az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett gazdasági előnyt biztosít a magán-műsorszolgáltatóknak. Szubvenciót kapnak, amely ténylegesen csökkenti azt a költséget, amit általában nekik kellene viselniük.

([60]) A Bíróság 2006. január 10-i ítélete, *Cassa di Risparmio di Firenze*, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, 131. pont; a Bíróság 2003. november 20-i ítélete, *GEMO SA*, C-126/01, ECLI:EU:C:2003:622, 28. pont; a Bíróság 2001. november 22-i ítélete, *Ferring SA*, C-53/00, ECLI:EU:C:2001:627, 19. és azt követő pontok; a Bíróság 2001. november 8-i ítélete, *Adria-Wien Pipeline*, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598, 38. pont; a Bíróság 2002. március 7-i ítélete, *Olaszország kontra Bizottság*, C-310/99, ECLI:EU:C:2002:143, 251. pont; a Törvényszék 2004. január 14-i ítélete, *Fleuren Compost BV kontra Bizottság*, T-109/01, ECLI:EU:T:2004:4, 54. pont; a Bíróság 1999. október 5-i ítélete, *Franciaország kontra Bizottság*, C-251/97, ECLI:EU:C:1999:480, 40. pont.

([61]) A Törvényszék 2004. január 14-i ítélete, *Fleuren Compost BV kontra Bizottság*, T-109/01, ECLI:EU:T:2004:4, 54. pont.

([62]) A Bíróság 1999. október 5-i ítélete, *Franciaország kontra Bizottság*, C-251/97, ECLI:EU:C:1999:480, 40. pont.

([63]) A Bíróság 2006. január 10-i ítélete, *Cassa di Risparmio di Firenze*, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, 131. pont.

([64]) Lásd a 47. lábjegyzetet.

(100) A közvetlen kedvezményezetteknek – a magán DTT műsorszolgáltatóknak – nyújtott számszerűsíthető előny a párhuzamos adásra vonatkozó kötelezettség teljesítésére rendelkezésre álló állami pénzeszközök teljes összegének felelne meg.

(101) Az intézkedés kedvezményezettjének meghatározásával kapcsolatban a Bizottság megállapította, hogy „*nemcsak a szubvenció közvetlen címzettjére kell figyelmet fordítani, hanem a szubvenciónak a szóban forgó kapcsolaton túlmutató hatásaira is*” ([65]). Ez azt jelenti, hogy az intézkedés kedvezményezettje bármely jogalany lehet, amely ténylegesen részesült a támogatás előnyeiből ([66]).

(102) Ezzel kapcsolatban érdemes megjegyezni, hogy a Mediaset-ügyben a Bíróság megerősítette, hogy „*a Szerződés 107. cikke anélkül tiltja az állam által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott támogatásokat, hogy különbséget tenne aszerint, hogy a támogatásokhoz kapcsolódó előnyöket közvetlenül vagy közvetve biztosítják*” ([67]).

(103) Hasonlóképpen, a belföldi szenet felhasználó villamosenergia-termelők javára nyújtott spanyol elsőbbségi igénybevételre vonatkozó ([68]), a Törvényszék által is jóváhagyott határozatában ([69]) a Bizottság megállapította, hogy annak ellenére, hogy jogszabályi kötelezettség írta elő a szénbányász vállalkozásoktól való beszerzést, és hogy a kompenzációt csak a szóban forgó kötelezettség előírását követően állapították meg, a spanyol szénkitermelők a támogatás közvetett kedvezményezettjei voltak. A Bizottság elismerte, hogy a nekik biztosított előny az erőművek azon kötelezettségéből fakadt, hogy a szenet tőlük szerezzék be, amit viszont a belföldi szenet felhasználó villamosenergia-termelőknek nyújtott szubvenciókkal ellentételeztek.

(104) Valós érv, hogy a DTT platformüzemeltetők a spanyol szénbányászati ügyben szereplő szénbánya-tulajdonosokhoz hasonló helyzetben vannak, amely ügyben a spanyol hatóságok arra kötelezték a villamosenergia-termelőket (ebben az ügyben a műsorszolgáltatókat), hogy a szenet spanyol szénbányákból szerezzék be (ebben az ügyben arra, hogy a párhuzamos adásra DTT platformüzemeltetőkkel szerződjenek).

(105) Ennek fényében a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban a DTT platformüzemeltetőket az intézkedés lehetséges közvetett kedvezményezettjeinek minősítette. A hivatalos vizsgálat megerősítette ezt az álláspontot, különösen a következő megfontolások alapján.

(106) Először is, a nemzeti műszaki terv szabályozási beavatkozása miatt, ami arra kötelezte a magán DTT műsorszolgáltatókat, hogy a lakosság 96 %-át DTT-alapon fedjék le, továbbá a spanyol hatóságok, az Abertis és a NET TV érvelésével ellentétben a magán-műsorszolgáltatók inkább hajlanának arra, hogy továbbra is ezt a platformot használják. Valójában a DTT műsorszolgáltatók – az engedélyükben foglaltak szerint – nem használhatnak más alternatív platformokat (azaz műholdas, kábeles platformot vagy IPTV-t) arra, hogy biztosítsák az előírt minimális földrajzi lefedettséget az I. térségben ([70]).

(107) Másodszor, az egyidejű műsorszórás következtében a DTT platformüzemeltetők garantált árbevétel formájában további előnyhöz jutnak, mely bevétel az intézkedés nélkül nem került volna hozzájuk. Valójában az intézkedés hiányában a magán-műsorszolgáltatók esetleg csak kisebb mértékben nyújtottak volna párhuzamos adás szolgáltatást. A magán-műsorszolgáltatók ténylegesen akár úgy is dönthettek volna, hogy egyáltalán nem nyújtanak ilyen szolgáltatást ([71]).

(108) Bár az intézkedés attól függetlenül alkalmazandó, hogy a kedvezményezett erőfölényes helyzetben van-e, amikor a kedvezményezett erős piaci részesedéssel rendelkezik vagy domináns, a kompenzációs intézkedések hatása még nagyobb ([72]).

([65]) Lenz főtanácsnok *Ijssel-Vliet* ügyre vonatkozó, 1996. május 23-i indítványa, C-311/94, ECLI:EU:C:1996:209, 9. pont.

([66]) A Bíróság 1991. március 21-i ítélete, *Olaszország kontra Bizottság*, C-303/88, ECLI:EU:C:1991:136, 57. pont.

([67]) A Törvényszék 2010. június 15-i ítélete, *Mediaset kontra Bizottság*, T-177/07, ECLI:EU:T:2010:233, 75. pont; később megerősítette a Bíróság 2011. július 28-i ítélete, *Mediaset kontra Bizottság*, C-403/10, ECLI:EU:C:2011:533.

([68]) A Bizottság 2010. szeptember 29-i N178/2010 határozata – Spanyolország – Belföldi szenet felhasználó villamosenergia-termelők javára elsőbbségi igénybevételi mechanizmussal egybekötött közszolgáltatási ellentételezés.

([69]) A Törvényszék 2014. december 3-i ítélete, *Castelnou Energía, SL kontra Bizottság*, T-57/11, ECLI:EU:T:2014:1021.

([70]) Mivel a szűkös földfelszíni erőforrásokat (azaz frekvenciákat) – ellentétben az alternatív technológiai platformokkal – meg kell osztani többféle használat – köztük a televíziós, mobil széles sávú és telefónia-átvitel – között, ez a szabályozási beavatkozás olyan többletköltségeket generált, amelyek nem feltétlenül merültek volna fel, ha kezdettől fogva lehetőség lett volna más platformot használó digitális televíziós átvitelre.

([71]) Lásd a 47. lábjegyzetet.

([72]) A Bizottság 2004. szeptember 23-i, SA N 370/2004 határozata, Franciaország – Aide à la restructuration de la société Imprimerie nationale.

(109) Ebben az ügyben a DTT platformüzemeltetők számára előnyös az, hogy a magán-műsorszolgáltatók kompenzációban részesülnek a párhuzamos adás DTT-n keresztül történő nyújtásáért, és hogy ezek a továbbiakban is a DTT platformot használják. Így a párhuzamos tévéadásért a műsorszolgáltatóknak adott kompenzáció a szóban forgó előny állandósulásához vezet, mivel a műsorszolgáltatók fizetnek a DTT platformüzemeltetőknek azért, hogy az átmeneti időszakban a műsoraikat a 800 és a 700 MHz-es sávon egyidejűleg sugározzák.

(110) Mivel az intézkedés garantálja a párhuzamos adás szolgáltatásából fakadó előnyöket a műsorszolgáltatók számára, figyelemmel továbbá a DTT platformüzemeltetőknek garantált árbevétel formájában nyújtott plusz előnyre, a Bizottság megállapítja, hogy a DTT platformüzemeltetők az intézkedés közvetett kedvezményezettjei.

4.1.3. *Az intézkedés szelektív jellege*

(111) A Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése szerint ahhoz, hogy egy intézkedést állami támogatásnak lehessen tekinteni, konkrétnak vagy szelektívnek kell lennie olyan értelemben, hogy bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos áruk termelését előnyben részesíti.

(112) Az intézkedés szelektív, mivel kifejezetten azokat a vállalkozásokat célozza, amelyek az adott időben a DTT technológián keresztül biztosított televíziós műsorszolgáltatás ágazatában működnek. Ennek következtében a megtámadott intézkedés előnyeiből csak a DTT platformon üzemeltető vállalatok részesülnek – ellentétben más, alternatív platformokon, például műholdas vagy kábeles platformon üzemeltető vállalatokkal.

(113) Ezért a Bizottság megállapítja, hogy a párhuzamos adásra vonatkozó kötelezettség miatt keletkezett többletköltségek kompenzációját előíró intézkedés a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett szelektív intézkedés.

4.1.4. *A verseny torzítása és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás*

(114) Az állami intézkedések a Szerződés 107. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartoznak, feltéve, hogy torzítják a versenyt vagy annak torzításával fenyegetnek azáltal, hogy bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos áruk előállítását előnyben részesítik, és érintik a tagállamok közötti kereskedelmet. Az uniós bíróságok ítélkezési gyakorlata szerint a „*tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás*” fogalma a verseny torzításának fogalmához kapcsolódik, és a két fogalom gyakran elválaszthatatlanul összefonódik. E tekintetben a Törvényszék kimondta, hogy „*a Szerződés 107. cikke (1) bekezdése alkalmazásának két feltétele, nevezetesen hogy az intézkedésnek érintenie kell a tagállamok közötti kereskedelmet és a versenyt torzító jellegűnek kell lennie, főszabály szerint elválaszthatatlanul kapcsolódnak egymáshoz. Amikor egy tagállam olyan pénzügyi támogatást nyújt, amely megerősíti egy vállalkozás helyzetét a Közösségen belüli kereskedelemben versenytársnak számító más vállalkozásokhoz képest, úgy kell tekinteni, hogy e kereskedelmet érinti a támogatás.*” ([73])

(115) Ezenfelül, a *Philip Morris* ([74]) ítéletnek megfelelően a kereskedelemre gyakorolt hatás vélelmezett, ha az állam által nyújtott támogatás erősíti egy vállalat pozícióját a többi versenytárséhoz képest az Unión belüli kereskedelemben.

(116) A fentiek szerint az intézkedés előnyben részesíti a DTT műsorszolgáltatókat, és közvetve a DTT platformüzemeltetőket is. A megtámadott intézkedés kedvezményezettjei olyan más, alternatív szolgáltatókkal (műholdas, kábeltévés, IPTV-szolgáltatókkal) versenyeznek, amelyek állami finanszírozásban nem részesülnek. Ebből következően az intézkedés a műsorszolgáltatók, illetve a platformüzemeltetők közötti verseny torzulásához vezet.

(117) A Bizottság úgy véli, hogy a kereskedelmi műsorszolgáltatás és a televíziós műsorszóró hálózatok üzemeltetésének piacai nyitottak az Unión belüli verseny előtt ([75]).

(118) A műsorszolgáltatók a többi uniós tagállam vállalataival versenyezve működnek a hirdetési piacokon és vásárolnak a határokon átnyúlóan tartalmakkal kapcsolatos jogokat. A spanyol műsorszolgáltatási és televíziós-hálózat-üzemeltetési piacokon külföldi szereplők (pl. tartalomszolgáltatók és hirdetők) is jelen vannak.

(119) A platformüzemeltetők határon átnyúlóan versenyeznek egymással és más elektronikus hírközlési platformüzemeltetőkkel.

([73]) A Törvényszék 2001. Április 4-ítélete, *Regione Friuli Venezia Giulia kontra Bizottság*, T-288/97, ECLI:EU:T:2001:115, 41. pont.
([74]) A Bíróság 1980. szeptember 17-i ítélete, *Phillip Morris kontra Bizottság*, C-730/79, ECLI:EU:C:1980:209, 11. pont.
([75]) Lásd az 56. és az 57. lábjegyzetet.

(120) Mindezek alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az intézkedés az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében torzítja a versenyt, és érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

4.1.5. *A támogatás meglétére vonatkozó következtetés*

(121) A fenti megfontolások miatt a Bizottság megállapítja, hogy az intézkedés megfelel a Szerződés 107. cikke (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, és ugyanezen cikk értelmében vett állami támogatásnak tekintendő.

4.2. **Az összeegyeztethetőség értékelése**

4.2.1. *Általános szempontok*

(122) 2002 óta a Bizottság aktívan támogatja a műsorszórás digitalizálását az Európai Unióban. Az „eEurope 2005 cselekvési terv" ([76]), az „i2010 kezdeményezés" ([77]), az analógról a digitális műsorszórásra történő áttérésről szóló bizottsági közlemény, valamint az Unióban az analóg sugárzás 2012-ben történő beszüntetésére vonatkozó bizottsági kötelezettségvállalás egyértelműen bizonyítják a Bizottság ezzel kapcsolatos stratégiáját.

(123) Ugyanakkor, ismerve a digitalizálás folyamatához kapcsolódó kockázatokat, a Bizottság ismételten hangsúlyozta, hogy e terület szabályozása se nem írhatja elő, se nem részesítheti előnyben egy meghatározott digitális platform alkalmazását, hanem ehelyett meg kell felelnie a technológiasemlegesség elvének. Ez azt jelenti, hogy az egyes platformoknak a képességeik szerint kell versenyezniük egymással, különösen azon képességük szerint, hogy a maximális előnyöket kínálják a fogyasztóknak.

(124) Azon általános megközelítésnek megfelelően, hogy a támogatást valamely konkrét piaci hiányosság megszüntetésére, vagy a társadalmi vagy regionális kohézió biztosítására használják fel ([78]), az analógról a digitális műsorszórásra való áttérésről szóló bizottsági közlemény úgy rendelkezik, hogy a digitalizálás konkrét területén az állami beavatkozás két feltétel teljesülése esetén indokolt: egyrészt a közérdek érintettsége, másrészt piaci hiányosság esetén, tehát akkor, ha a piaci erőhatások önmagukban nem hoznak a kollektív jólét szempontjából kielégítő eredményt. Kiköti továbbá, hogy az állami beavatkozást mindenkor megalapozott piaci elemzéssel kell alátámasztani. A közlemény rámutat továbbá, hogy a digitális műsorszolgáltatásra való átállás az ágazatot jelentős kihívás elé állítja, amelynek megoldását a piacnak kell irányítania. Elvben mindegyik hálózatnak saját erősségei alapján kell versenyeznie. Ezen elv védelme érdekében mindennemű állami beavatkozásnak technológiasemlegesnek kell lennie ([79]).

(125) A Bizottság számos határozatában alkalmazta az ebben az ágazatban az állami támogatásokra érvényes, a digitális átállásról szóló bizottsági közleményben foglalt elveken alapuló szabályokat ([80]).

(126) Spanyolországban a központi kormányzat koordinálta az analógról a digitális műsorszórásra való átállást, és ténylegesen – az alternatív platformok számára kedvezőtlenül – is támogatta a DTT platformot ([81]).

([76]) A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – eEurope 2005 cselekvési terv: információs társadalom mindenkinek. COM(2002) 263 végleges.

([77]) A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – „i2010: Európai információs társadalom a növekedésért és a foglalkoztatásért". COM(2005) 229 végleges.

([78]) Lásd például: Állami támogatási cselekvési terv – Kevesebb és célzottabb állami támogatás: ütemterv az állami támogatás 2005–2009 közötti reformjához. COM(2005) 107 végleges, 4. o.

([79]) Ezt a megközelítést a Törvényszék is megerősítette 2015. november 26-i ítéleteiben, *Spanyolország kontra Bizottság*, T-461/13, ECLI:EU:T:2015:891; *Comunidad Autónoma del País Vasco és Itelazpi kontra Bizottság*, T-462/13, ECLI:EU:T:2015:902; *Comunidad Autónoma de Galicia és Retegal kontra Európai Bizottság*, T-463/13 és T-464/13, ECLI:EU:T:2015:901; *Comunidad Autónoma de Cataluña és CTTI kontra Bizottság*, T-465/13, ECLI:EU:T:2015:900; *Navarra kontra Bizottság*, T-487/13, ECLI:EU:T:2015:899; végül *Abertis Telecom és Retevisión kontra Bizottság*, T-541/13, ECLI:EU:T:2015:898.

([80]) Lásd többek között: N622/03 Digitalisierungsfonds – Ausztria (HL C 228., 2005.9.17., 11. o.); a 2005. november 9-i 2006/513/EK bizottsági határozatot az állami támogatásról, amelyet a Németországi Szövetségi Köztársaság a digitális földfelszíni televízió (DVB-T) bevezetéséhez Berlin-Brandenburgban adományozott (HL L 200., 2006.7.22., 14. o.); a Bizottság 2006. december 20-i 2007/258/EK határozata a C 24/2004 (ex NN 35/2004), Svédország által a földfelszíni sugárzású digitális televízió bevezetése érdekében végrehajtott intézkedésről (HL L 112., 2007.4.30., 77. o.); a Bizottság 2007. január 24-i 2007/374/EK határozata az Olasz Köztársaság által digitális dekóderek megvásárlásához nyújtott C 52/2005 (ex NN 88/2005, ex CP 101/2004) állami támogatásról (HL L 147., 2007.6.8., 1. o.); N 270/06 API-s digitális dekóderek támogatása – Olaszország (HL C 80., 2007.4.13., 1. o.); N 107/07 Az iDTV támogatása – Olaszország (HL C 246., 2007.10.20., 1. o.); a Bizottság 2007. október 23-i 2008/708/EK határozata a Németországi Szövetségi Köztársaság által a digitális földfelszíni televíziós műsorszórás (DVB-T) Észak-Rajna-Vesztfáliában történő bevezetéséhez nyújtandó C 34/06. sz. (korábbi N 29/05. és CP 13/04. sz.) állami támogatásról (HL L 236., 2008.9.3., 10. o.); SA.28685 Digitális televízióadások vétele Kantábriában – Spanyolország (HL C 119., 2012.4.24., 1. o.); N671b/2009 – Digitális átállás Szlovákiában (HL C 39., 2011.2.8., 1. o.).

([81]) Lásd a 21. lábjegyzetet.

4.2.2. *Az összeegyeztethetőség értékelése a Szerződés 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerint*

(127) A Szerződés 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja kimondja, hogy *a természeti csapások vagy rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtott* támogatás összeegyeztethető a belső piaccal. A jelenleg tárgyalt ügyben a spanyol hatóságok azzal érvelnek, hogy a digitális hozadék felszabadítását rendkívüli eseménynek kell tekinteni.

(128) Mindazonáltal a Szerződés 107. cikke (1) bekezdésében megállapított általános elv – miszerint az állami támogatás nem egyeztethető össze a közös piaccal – alóli kivételek vizsgálatakor az uniós bíróságok megállapítják, hogy a Szerződés 107. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szereplő„rendkívüli esemény" fogalmát megszorítóan kell értelmezni ([82]). Mindeddig az uniós bíróságok a háborút, a belső zavargásokat vagy sztrájkot, valamint – bizonyos fenntartásokkal és az adott esemény mértékétől függően – a széles körű veszteséget okozó, nagyobb nukleáris vagy ipari baleseteket és tűzeseteket fogadták el rendkívüli eseménynek ([83]). Ezzel szemben az uniós bíróságok nem tartják rendkívüli eseménynek azokat az előrelátható vagy előre nem látható eseményeket, amelyek olyan kockázatnak minősülnek, amelyet rendszerint a vállalkozásoknak kell viselniük ([84]). Ugyanez vonatkozik a politikai, vállalkozói vagy más hibákon alapuló, illetve a szokásos vállalkozói vagy egyéb vállalkozási kockázatnak tulajdonított eseményekre.

(129) A spanyol hatóságoknak a digitális hozadék felszabadítására vonatkozó döntése a spektrum újrakiosztását vonta maga után, ami a műsorszolgáltatási ágazatban működő vállalatok kötelezettségeire is hatással volt. Ugyanakkor, mivel ezek a kötelezettségek minden kétséget kizáróan szabályozási intézkedésekből következtek, nem tekinthetők rendkívüli eseménynek. Amint a fenti elemzésből is kitűnik, a jogszabályi kötelezettségekből fakadó kötelezettségeket és költségeket általában az adott szektorban működő vállalkozásoknak viselniük kell, és ezeket jellegüknél fogva a szóban forgó vállalkozások költségvetése tartalmazza ([85]).

(130) Ebből következően a Bizottság nem osztja azt az álláspontot, hogy az intézkedés rendkívüli események miatt keletkezett költségek helyreállítását célozza, és ezért nem tartja az intézkedést a Szerződés 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerint összeegyeztethetőnek.

4.2.3. *Az összeegyeztethetőség értékelése a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint*

(131) A Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja kimondja, hogy: „*az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben*", a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető.

(132) A támogatásnak a 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja szerint a belső piaccal való összeegyeztethetősége érdekében a Bizottság mérlegeli a támogatás pozitív és negatív hatásait. A mérlegelés során a Bizottság az alábbi kérdéseket vizsgálja:

(1) A támogatási intézkedés célja pontosan meghatározott közös érdekű célkitűzés-e, azaz a javasolt támogatás piaci hiányosság orvoslását vagy egyéb célkitűzést szolgál?

(2) A támogatást megfelelően dolgozták ki ahhoz, hogy a közös érdekű célkitűzés megvalósítását szolgálja? Különösen:

a) A támogatás megfelelő eszköz-e, vagy léteznek egyéb, ennél alkalmasabb eszközök?

b) A támogatás ösztönző hatású-e, azaz megváltoztatja-e a vállalkozások magatartását?

c) A támogatási intézkedés arányos-e, azaz ugyanaz a magatartásváltozás elérhető-e kevesebb támogatással?

(3) Korlátozottak-e a verseny torzulásai és a kereskedelemre gyakorolt hatások oly módon, hogy a végső mérleg pozitív legyen?

([82]) Lásd többek között: a Bíróság 2004. november 11-i ítélete, *Spanyolország kontra Bizottság*, C-73/03, ECLI:EU:C:2004:711, 37. pont; a Bíróság 2006. február 23-i ítélete, *Atzeni kontra Regione autonoma della Sardegna*, C-346/03 és C-529/03, ECLI:EU:C:2006:130, 79. pont; a Bíróság 2011. július 14-i ítélete, *Bizottság kontra Olaszország*, C-303/09, ECLI:EU:C:2011:483, 7. pont; valamint a Törvényszék 2008. június 25-i ítélete, *Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE kontra Bizottság*, T-268/06, ECLI:EU:T:2008:222, 52. pont.

([83]) Lásd például: a Törvényszék 2008. november 12-i ítélete, *Cantieri Navali Termoli SpA kontra Bizottság*, T-70/07, ECLI:EU:T:2008:486, 59. pont.

([84]) Lásd: a Törvényszék 2008. november 12-i ítélete, *Cantieri Navali Termoli SpA kontra Bizottság*, T-70/07, ECLI:EU:T:2008:486, 81. pont.

([85]) Lásd: a Törvényszék 2008. június 25-i ítélete, *Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE kontra Bizottság*, T-268/06, ECLI:EU:T:2008:222, 66. pont.

(133) A mérlegelésen felül az analógról a digitális műsorszórásra való átállásról szóló bizottsági közlemény meghatároz kritériumokat, amelyeket be kell tartani, amikor a digitális átállási folyamat során szubvenciók kifizetésére kerül sor; a nemzeti intézkedéseknek különösen a technológiasemlegesség elvét kell tiszteletben tartaniuk ([86]).

(134) A technológiasemlegesség elvének tiszteletben tartását, amit ez a bizottsági közlemény is rögzít az állami támogatás jogszerűségének értékelése tekintetében, az uniós bíróságok is megerősítik ([87]).

(135) A Bizottság álláspontja szerint a technológiasemlegesség elve a digitális hozadék felszabadításával összefüggésben is releváns. E kérdés vizsgálata a jelenleg tárgyalt ügy értékelésének is részét képezi.

A. **Közös érdekű célkitűzés**

A támogatás összhangban áll az Unió digitális hozadékra vonatkozó politikájával

(136) A Bizottság a digitális hozadékra vonatkozó első közleményében ([88]) elismerte a digitális hozadék fontosságát és kimondta, hogy a digitális hozadékot a rádiófrekvencia-spektrumra vonatkozó kereslet és kínálat legtágabb értelemben vett globális egyensúlyának szempontjából kell értelmezni, továbbá hangsúlyozta, hogy Európának garantálnia kell a digitális hozadék lehető legjobb felhasználását. A digitális hozadék összehangolt felhasználásának előmozdítását tovább segítette a digitális hozadék társadalmi haszonná és gazdasági növekedéssé való átalakításáról szóló közlemény ([89]).

(137) A digitális hozadék felszabadítása fontos tényező, amely hozzájárul az európai digitális menetrend ([90]) célkitűzéseinek eléréséhez, ami az Európa 2020 stratégia ([91]) egyik kiemelt kezdeményezése. Az előzőekben említett európai digitális menetrend egyik célkitűzése az egyetemes széles sávú lefedettség biztosítása növekvő sebesség mellett, amihez a digitális hozadék bizonyos frekvenciáinak felhasználását is tervezik a vezeték nélküli széles sáv céljára ([92]). Ezzel összefüggésben a 243/2012/EU határozat arra kéri valamennyi tagállamot, hogy 2013. január 1-től kezdődően a 800 MHz-es sávot adják át elektronikus hírközlési célokra. A Bizottság felhatalmazást kapott arra, hogy rendkívüli nemzeti vagy helyi körülmények fennállása esetén 2015-ig felmentést adjon ez alól.

(138) A fenti megfontolások fényében megállapítható, hogy az intézkedés hozzájárul egy jól meghatározott szakpolitikai célkitűzés eléréséhez.

([86]) Lásd különösen a 2.1.3. szakaszt.

([87]) Lásd például: a Törvényszék 2010. június 15-i ítélete, *Mediaset kontra Bizottság*, T-177/07, ECLI:EU:T:2010:233. Az ítélet 127. pontja kimondja, hogy „a fogyasztóknak juttatandó támogatásokat alátámasztó érv mindazonáltal a földfelszíni és a műholdas platformok közötti megkülönböztetést nem indokolja, mivel nem kellene a fogyasztókat digitális platform felé orientálni". Az ítéletet a Bíróság is megerősítette a 2011. július 28-i ítéletben, *Mediaset kontra Bizottság*, C-403/10, ECLI:EU:C:2011:533. Lásd még: a Bíróság 2011. szeptember 15-i ítélete, *Németország kontra Bizottság*, C-544/09, ECLI:EU:C:2011:584, amelynek 80. pontjában a Bíróság megállapította, hogy a tárgyalt ügyben nem bizonyították, hogy az egyik technológiának egy másikkal szembeni támogatása szükséges volt egy strukturális probléma megoldásához. Ezenkívül a Bíróság 2009. október 6-i ítéletében, *Németország kontra Bizottság*, T-21/06, ECLI:EU:T:2009:387, azaz a *DVB-T – Berlin/Brandenburg* ügyben hozott ítélet 69. pontjában foglalkozott a technológiasemlegességgel, és kimondta, hogy az analógról a digitális műsorszórásra való átálláskor valamennyi átviteli platformot – köztük a kábelt, a műholdat és a földfelszíni hálózatokat is – figyelembe kell venni. Legutóbb a Törvényszék 2015. november 26-i ítéleteiben, *Spanyolország kontra Bizottság*, T-461/13, ECLI:EU:T:2015:891; *Comunidad Autónoma del País Vasco és Itelazpi kontra Bizottság*, T-462/13, ECLI:EU:T:2015:902; *Comunidad Autónoma de Galicia és Retegal kontra Európai Bizottság*, T-463/13 és T-464/13, ECLI:EU:T:2015:901; *Comunidad Autónoma de Cataluña és CTTI kontra Bizottság*, T-465/13, ECLI:EU:T:2015:900; *Navarra kontra Bizottság*, T-487/13, ECLI:EU:T:2015:899; és végül *Abertis Telecom és Retevisión kontra Bizottság*, T-541/13, ECLI:EU:T:2015:898; a Törvényszék elutasította a kereseteket, és helybenhagyta a Bizottságnak az SA.28599. számú ügyben a DTT spanyolországi kiépítésére vonatkozóan hozott határozatát. A Törvényszék többek között megállapította, hogy a Bizottság helyesen vélte úgy, hogy a szóban forgó intézkedések nem minősülhetnek a belső piaccal összeegyeztethető állami támogatásnak – különösen mivel nem tartják tiszteletben a technológiasemlegesség elvét.

([88]) COM(2007) 700 végleges.

([89]) COM(2009) 586 végleges.

([90]) COM(2010) 245 végleges/2.

([91]) COM(2010) 2020 végleges.

([92]) *„A frekvenciagazdálkodást egy előrelátó, a sugárzási igényekhez is igazodó európai frekvenciapolitikának kell hatékonyabbá tennie oly módon, hogy egy adott időponttól kezdődően előírja bizonyos digitális frekvenciatöbbletnek a vezeték nélküli széles sávú szolgáltatások általi használatát, több rugalmasságot biztosít (beleértve a frekvenciákkal folytatott kereskedelmet is), valamint előmozdítja a versenyt és az innovációt."*

A piaci hiányosság

(139) Az állami támogatásokról szóló cselekvési tervében ([93]) a Bizottság kifejti, hogy mi az általános megközelítése a fenntartható növekedés, a versenyképesség és a társadalmi összetartás előmozdítását célzó állami támogatások tárgyában. Hangsúlyozza, hogy a tagállamok alkalmazhatnak állami támogatásokat annak érdekében, hogy egy konkrét piaci kudarcot megszüntessenek vagy azért, hogy a társadalmi vagy regionális összefogást biztosítsák. Ezekben az esetekben azonban be kell mutatni, hogy a támogatások jelentik a megfelelő eszközöket a probléma kezelésére, hogy azok a szükséges minimális mértékre korlátozódnak, és a versenyt a szükségesnél jobban nem torzítják.

(140) A spanyol hatóságok azzal érveltek, hogy az intézkedés az elektronikus hírközlési szolgáltatások piacán fennálló hiányosságot orvosol, nevezetesen az elektronikus hírközlési szolgáltatások megfelelő nyújtására – különösen a következő generációs (4G) vezeték nélküli széles sávú szolgáltatásokra vonatkozó alkalmazások fejlesztésére – rendelkezésre álló spektrum szűkösségét. Ezt a hiányt a Bizottság már az analógról a digitális műsorszórásra való áttérésről szóló közleményében is felismerte, ezért ajánlotta 2009-ben a 800 MHz-es frekvenciasáv felszabadítását, amely igen alkalmas az elektronikus hírközlési szolgáltatások céljára.

(141) A digitális hozadék felszabadítása hasonlóságot mutat a digitális műsorszórásra való átállással, ahol az analóg földfelszíni frekvenciákat fel kellett szabadítani, és a műsorszórást digitális földfelszíni frekvenciákra állították át. A Bizottság a digitális átállással kapcsolatos ügyekben ([94]) elismerte, hogy a piac nem megfelelő működése felmerülhet például akkor, ha a piaci szereplők nem állnak készen arra, hogy az egyik sávszélességről egy másikra való áttéréshez közös ütemtervben egyezzenek meg (koordinációs probléma), vagy amikor a piaci szereplők nem veszik figyelembe a digitális átállásnak a társadalom egészére gyakorolt pozitív hatását, mivel ők azt nem tartják kellő ösztönzésnek (pozitív externáliák).

(142) A digitális hozadék felszabadítása révén létrejött pozitív externáliák az elektronikus hírközlési szolgáltatók és általában a gazdaság felé irányulnak, nem kifejezetten a műsorszolgáltatók felé.

(143) E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az intézkedés célja a magán-műsorszolgáltatók kompenzálása a párhuzamos adásra vonatkozó kötelezettség miatt rájuk háruló többletköltségekért.

(144) Ebből következően az állami támogatás értékelése szempontjából a piac nem megfelelő működésének kérdése a magán-műsorszolgáltatók által nyújtott szolgáltatások folytonosságával függ össze.

(145) Ezzel kapcsolatban megjegyzendő, hogy a magán-műsorszolgáltatóknak – ellentétben az állami műsorszolgáltatókkal – nincs közszolgálati feladatuk.

(146) Azt is figyelembe kell venni, hogy ha a műsorszolgáltatók nem teljesítenék a párhuzamos adást, akkor is át kellene helyezniük csatornáikat új frekvenciákra, ami jelentős veszteséget eredményezne a közönség tekintetében mindaddig, amíg az összes antenna átállítása megtörténik. Más szóval a nézőveszteség komoly üzleti motivációt jelent a műsorszolgáltatóknak arra, hogy szabályozási kötelezettség nélkül is valósítsák meg a párhuzamos adást. Valójában, ha a műsorszolgáltatóknak kellene viselniük ezt a terhet, biztosítanák, hogy a párhuzamos adás időtartama a lehető legrövidebb legyen, miközben ezen időszak végére a lehető legnagyobb legyen a nézőszámuk, ilyen módon érdekeik állami finanszírozás nélkül is egybeesnének a spanyol hatóságok érdekeivel. Ezt az is megerősíti, hogy időközben lezajlott a 700 MHz-es sávra való áttérés, és a magán-műsorszolgáltatók már megfizették a párhuzamos adás költségét ([95]).

(147) Ezenkívül a spanyol hatóságok a 805/2014. sz. királyi rendelettel időközben eltörölték a magán-műsorszolgáltatók párhuzamos adásra vonatkozó kötelezettségét ([96]), ami ugyancsak megerősíti a Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozatból származó érvelését, miszerint a nézőveszteség komoly üzleti motivációt jelent a műsorszolgáltatóknak a párhuzamos adás teljesítésére, illetve hogy a párhuzamos adásra esetleg nincs is szükség, illetve azt a műsorszolgáltatók finanszírozni tudják.

(148) A fenti megfontolások alapján a Bizottság arra a következtetésre jut, hogy a piaci hiányosság fennállása nem bizonyított. Más jól meghatározott közös érdekű célra sem a spanyol hatóságok, sem az érdekelt felek nem hivatkoztak.

([93]) COM(2005) 107 végleges.
([94]) Lásd a 80. lábjegyzetet.
([95]) A 2015 szeptemberében a spanyol hatóságoktól kapott információk alapján.
([96]) Real Decreto 805/2014, de 19 de septiembre, por el que se aprueba el Plan Técnico Nacional de la Televisión Digital Terrestre y se regulan determinados aspectos para la liberación del dividendo digital.

(149) A jól meghatározott közös érdekű cél hiányában az intézkedés az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint nem egyeztethető össze a belső piaccal.

(150) Mindazonáltal a mérlegelés (fent leírt) egyéb elemeit az alábbiak tárgyalják. Amint bemutatásra kerül, ezek az elemek is az ellen szólnak, hogy az intézkedés összeegyeztethető volna a belső piaccal.

B. **Megfelelően kialakított támogatás**

A támogatás a megfelelő eszköz

(151) Az állami hatóságoknak különböző eszközeik vannak a digitális hozadék felszabadításának irányítására. A jelen ügyben a spanyol hatóságok úgy döntöttek, hogy párhuzamos adásra vonatkozó kötelezettséget írnak elő, és megtérítik a DTT műsorszolgáltatóknak a szóban forgó kötelezettségből fakadó többletköltségeit.

(152) Konkrétabban, a spanyol hatóságok a 365/2010. sz. királyi rendeletben megtervezték a frekvenciák újrakiosztását és annak menetrendjét. A királyi rendelet azt a kötelezettséget rótta a műsorszolgáltatókra, hogy mindaddig egyidejűleg sugározzanak a régi és az új frekvenciasávokon (azaz a 800 MHz-es és a 700 MHz-es sávon), amíg végleges multiplexeket nem osztanak ki a részükre ([97]) az alacsonyabb, 700 MHz-es frekvenciasávon, azaz amíg az új multiplexekhez alkalmas vételi infrastruktúrák (műsorszóró antennák) száma megegyezik a korábbi multiplexekhez használt antennák számával (amelyeket az áttérési fázisban kiosztottak). Ezután a fenntartható gazdaságról szóló törvényben a spanyol hatóságok elismerték a műsorszolgáltatók pénzügyi kompenzációhoz való jogát a párhuzamos adásra vonatkozó kötelezettséggel összefüggő költségek tekintetében.

(153) Ugyanakkor a szabályozási kötelezettség önmagában is elég volt a kívánt cél eléréséhez, azaz ahhoz, hogy több frekvencián egyidejűleg biztosítsák a műsorszórást az átmeneti időszakban. Valójában, ahogy a (147) preambulumbekezdésben szerepel, az I. térségben mutatkozó piaci fejlemények alapján a spanyol hatóságok már tisztában voltak vele, hogy még a párhuzamos adásra vonatkozó szabályozási kötelezettség sem szükséges a digitális hozadék zökkenőmentes felszabadításának biztosításához. A fentiek fényében a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az intézkedés nem megfelelő eszköz.

Ösztönző hatás és szükségesség

(154) Az intézkedés ösztönző hatásával és szükségességével kapcsolatban meg kell vizsgálni, hogy a magán-műsorszolgáltatók spontán módon döntenének-e a párhuzamos sugárzás mellett, és állami támogatás nélkül is ugyanaddig nyújtanák-e a párhuzamos adást.

(155) A spanyol hatóságok a hivatalos vizsgálat alatt továbbra is azzal érveltek, hogy a magán-műsorszolgáltatók nem lennének hajlandók az egyidejű műsorszolgáltatásra: már finanszírozták az analógról a digitális televíziós műsorszórásra való költséges áttérést, és megoldottak az áttérésből fakadó problémákat, például interferenciákat az eredetileg nekik kiosztott digitális földfelszíni csatornákon; és semmilyen plusz előnnyel nem járna számukra, hogy egy másik frekvenciasávra kerülnek át.

(156) A fenti állítások ellenére nem bizonyított, hogy támogatás hiányában a műsorszolgáltatók elleneznék a párhuzamos sugárzást. Valójában a piaci magatartásuk ennek ellenkezőjét igazolja.

(157) A Bizottság álláspontja szerint a műsorszolgáltatók engedély alapján fennálló kötelezettsége – a folyamatos, minőségi szolgáltatásnyújtás – magában foglalja, hogy az átmeneti időszakban maguk finanszírozzák a párhuzamos műsorszolgáltatást ([98]). Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság ezzel kapcsolatban úgy vélte, elegendőnek tűnik a digitális hozadék zökkenőmentes felszabadításának biztosításához az, hogy szabályozási aktussal előírják a műsorszolgáltatóknak, hogy a párhuzamos adást a saját költségükön nyújtsák. Az, hogy utóbb még ezt a kifejezett kötelezettséget is eltörölték, ahogy ezt a (147) preambulumbekezdés kifejti, csak azt bizonyítja, hogy a magán-műsorszolgáltatók – az engedélyek alapján fennálló – folyamatos szolgáltatási kötelezettségvállalása a párhuzamos adás önfinanszírozását igényli, és e műsorszolgáltatók már maguktól is eléggé ösztönzöttek a szóban forgó szolgáltatás nyújtására, ennélfogva az intézkedésre nincs szükség.

([97]) Az analógról a digitális műsorszórásra való áttérés során Spanyolország átmeneti multiplexeket osztott ki a műsorszolgáltatóknak (I. fázis). A digitális hozadék felszabadítása után a műsorszolgáltatók végleges multiplexeket kaptak (II. fázis).

([98]) Ez természetesen nem akadályozta meg a spanyol hatóságokat abban, hogy a digitális hozadék zökkenőmentes felszabadítása érdekében kötelezzék a műsorszolgáltatókat a két frekvenciasávon történő párhuzamos adásra mindaddig, amíg a 700 MHz-es sávon a multiplexek végleges kiosztása megtörténik.

(158) A fenti megfontolások fényében a Bizottság megállapítja, hogy a spanyol hatóságok nem tudták bizonyítani az intézkedés ösztönző hatását és szükségességét.

Arányosság

(159) A mérlegelés keretében fontos annak vizsgálata, hogy a hatóságok által elfogadott intézkedés arányos-e a piaci hiányosság kiküszöbölésének és a piaci verseny erősítésének szükségességével. Az arányossággal kapcsolatban a Bizottság a *DVB-T Brandenburg* ügyben hozott határozatában ([99]) szükségesnek találta az elfogadott intézkedés lehetséges alternatívákkal való összehasonlítását: „*Az állami szabályozásnak a meghatározott műsorterjesztési módok használatát, úgy mint kábel, műhold, földfelszíni technika vagy DSL-televíziózás sem erőltetnie, sem kedvezményben részesítenie nem kell, és ezáltal a „technológiasemlegesség" elvét kell követnie. Amint azt a keretirányelv kimondja, ez nem zárja ki azt, hogy egy tagállam megtegye a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy meghatározott, konkrét szolgáltatásokat, mint pl. a digitális televíziózást, mint a frekvenciatartomány hatékonyabb kihasználásának eszközét, indokolt esetekben támogasson. Ez azt jelenti, hogy elvben minden hálózatnak saját erejével kell részt vennie a versenyben, ellenben engedélyezhetők az olyan beavatkozások, amelyek célja konkrétan egy hálózatot érintő piaci kudarc orvoslása. Végeredményben azoknak a hálózatoknak kell a piacon érvényesülniük, amelyek a fogyasztóknak a legnagyobb hasznot hozzák.*" A Bizottság az említett ügyben arra a következtetésre jutott, hogy a támogatás sem szükséges, sem arányos nem volt.

(160) A jelenleg tárgyalt ügyben a Bizottság megjegyzi, hogy az intézkedés hatálya azokra a rendkívüli kiadásokra korlátozódik, amelyeket a magán-műsorszolgáltatóknak a párhuzamos adásra vonatkozó kötelezettség miatt – az I. térségbeli 96 %-os lefedettségi kötelezettségük keretében – viselniük kell. A kompenzáció összegét úgy állapítják meg, hogy kizárólag a párhuzamos adásra vonatkozó kötelezettséggel összefüggő költségeket fedezze.

(161) A spanyol kormány a párhuzamos műsorszolgáltatás többletköltségeinek 100 %-át ellentételezni kívánta. A spanyol hatóságok azzal érveltek, hogy a többletköltségek 100 %-ának kompenzációjára a műsorszolgáltatók pénzügyi helyzete miatt volt szükség, akik saját forrásból finanszírozták a digitális átállást. Ezenfelül azt állították, hogy az intézkedésen keresztül megvalósuló finanszírozás nélkül egyes helyi műsorszolgáltatók csődbe mentek volna. A spanyol hatóságok azonban nem terjesztettek elő kellően meggyőző bizonyítékokat, amelyek ilyen mértékű támogatást alátámasztottak volna.

(162) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság azt az álláspontot képviselte, hogy az sem zárható ki, hogy az esetleges piaci hiányosság kevesebb támogatással is orvosolható lett volna – akár úgy, hogy csak azok a vállalkozások lettek volna a támogatás címzettjei, amelyek bizonyítani tudják a támogatás szükségességét, akár a párhuzamos adás időtartamának rövidítésével. Ezt a megközelítést azonban a spanyol hatóságok kezdettől fogva nem mérlegelték.

(163) A spanyol hatóságok nem terjesztettek elő meggyőző bizonyítékot sem – különösen költségfelmérést –, amely igazolná, hogy a 800 MHz-es multiplexek másik földfelszíni frekvenciasávra való áthelyezése volt a legkevésbé költséges és a leggyorsabb megoldás a digitális hozadék felszabadítására.

(164) A fenti megfontolások fényében a Bizottság megállapítja, hogy a spanyol hatóságok nem igazolták, hogy az intézkedés arányos és a szükséges minimumra korlátozódik.

Technológiasemlegesség

(165) A Bizottság számos alkalommal hangsúlyozta a technológiasemlegesség fontosságát a digitális műsorszolgáltatásra való átállás terén. Az analógról a digitális műsorszolgáltatásra való áttérésről szóló közleményében a Bizottság kifejezte azt a szándékát, hogy „*az elektronikus közlések új szabályozási keretének szellemében*" járjon el, „*amely a piaci kezdeményezésen és a technológiasemlegességen alapszik*" ([100]). Ebből következően minden tagállami beavatkozásnak kerülnie kell a platformok közötti verseny indokolatlan torzítását annak érdekében, hogy minden platform „*a saját erejével*", „*a szabályozás terén egyenlő versenyfeltételekkel*" versenyezhessen.

([99]) A Bizottság 2005. november 9-i határozata az állami támogatásról, amelyet a Németországi Szövetségi Köztársaság a digitális földfelszíni televízió (DVB-T) bevezetéséhez Berlin-Brandenburgban adományozott HL L 200., 2006.7.22., 14. o.

([100]) 2.1.3. szakasz.

(166) Hasonló elgondolás mentén, a 21/2002/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([101]) 9. cikkének (3) bekezdése annak biztosítására kötelezi a tagállamokat, hogy az elektronikus hírközléshez használt valamennyi típusú technológia használható legyen azokon a rádiófrekvencia-sávokon, amelyek az adott tagállam nemzeti frekvenciakiosztási tervében – az uniós joggal összhangban – mint elektronikus hírközlés céljára rendelkezésre álló frekvenciasáv szerepelnek. Való igaz, hogy ugyanez a rendelkezés engedélyezi a tagállamok számára arányos és megkülönböztetésmentes korlátozások előírását az elektronikus hírközlési szolgáltatások céljára használt rádióhálózat vagy vezeték nélküli hozzáférési technológia típusaira, ha erre többek között c) a szolgáltatás műszaki minőségének vagy f) közérdekű cél megvalósításának biztosítása – mint például a rádiófrekvenciák nem hatékony kihasználásának elkerülése vagy az életbiztonság – miatt szükség van. A jelen ügyben ugyanakkor a spanyol hatóságok nem állították és nem is bizonyították, hogy az intézkedés az említett alapokon kivételt indokolna a technológiasemlegesség elve alól.

(167) Ezzel szemben a spanyol hatóságok azzal érveltek, hogy az intézkedés abban az értelemben technológiasemleges, hogy a magán-műsorszolgáltatók szabadon választhatják bármelyik technológiai platformot a párhuzamos adás teljesítésére. Ezt az érvet a Bizottság ellenőrizte a hivatalos vizsgálat során, amikor is megállapította, hogy egy ilyen forgatókönyvet a jelenleg hatályos engedélyek nem tesznek lehetővé, mivel előírják a magán-műsorszolgáltatóknak a DTT technológia használatát, amellyel az I. térségben 96 %-os lefedettséget kell biztosítaniuk.

(168) A digitális átálláshoz nyújtott állami támogatások területén elfogadott bizottsági határozatok megerősítik ezt a megközelítést. A Bizottság a *DVB-T-Berlin Brandenburg* ([102]) és a digitális dekóderek ([103]) ügyben hozott, a Törvényszék által megerősített ([104]) határozataiban, valamint a DTT II. térségben történő kiépítésével kapcsolatban Spanyolországgal szemben hozott határozataiban ([105]), amelyeket a Törvényszék megerősített ([106]), jelezte, hogy: 1) a DTT technológia nem magasabb rendű más technológiáknál, 2) ha ennek a platformnak támogatást nyújtanak, az indokolatlan kivételt jelentene a technológiasemlegesség elve alól, és 3) a technológiasemlegesség elvének megsértésével történő megkülönböztetés miatt egy adott intézkedés már nem minősíthető a belső piaccal összeegyeztethetőnek.

(169) A fentiek szerint a magán-műsorszolgáltatók fizetnek a DTT platformüzemeltetőknek a tartalmuk sugárzásáért, mely utóbbiak így közvetve részesednek az intézkedés előnyeiből. A technológiasemlegesség elvének tiszteletben tartását ezért vizsgálni kell a platformüzemeltetőkkel összefüggésben.

(170) Spanyolországban a technológiaválasztás már a közigazgatási eljárás elején megtörtént, amikor a 365/2010. sz. királyi rendeletet jóváhagyták. Bár a királyi rendelet kizárólag az alacsonyabb földfelszíni frekvenciasávra való újrakiosztáson – és különösen a DTT sugárzásnak a 800 MHz-es sáv alatti frekvenciákra való, 2014 végéig megvalósuló áthelyezésén – alapult, egészen a fenntartható gazdaságról szóló 2011. évi törvény elfogadásáig nem került bele nemzeti jogszabályba a szóban forgó sávnak a távközlési szolgáltatók részére való felszabadítása és az, hogy a párhuzamos adás költségeit – kizárólag a DTT platform javára, az alternatív platformok hátrányára – pénzügyileg kompenzálják.

(171) A spanyol hatóságok azzal érveltek, hogy az intézkedés kizárólag a földfelszíni frekvenciák újrakiosztása miatt keletkező károk kompenzációjából áll. Más platformok (például műhold, kábel, IPTV) nem érintettek, mivel nem kell végrehajtaniuk a digitális hozadék felszabadításához szükséges csatornaváltoztatásokat, így a kompenzációs intézkedésre sincs szükségük. Azzal érveltek továbbá, hogy a műhold nem alkalmas helyi és regionális műsoroknak a DTT platformmal azonos módon történő továbbítására, és azt is hozzáfűzték, hogy a műsorszolgáltatók által vásárolt egyes kiemelt tartalmak csak a spanyol területen, sőt csakis földfelszíni műsorszórással sugározhatók.

(172) A Bizottság ezen érvek kapcsán megjegyzi, hogy a platformüzemeltetők szintjén különböző átviteli platformok léteznek, amelyek alternatív megoldást jelenthetnének az érintett spanyol piacon fennálló frekvenciahiány orvoslására. Műholdas továbbítás esetén például nem kellene a spektrumot az UHF sávra állítani. Ezenkívül, amint

([101]) Az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/21/EK irányelve az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról („Keretirányelv") (HL L 108., 2002.4.24., 33. o.).
([102]) Állami támogatás – C 25/2004, DVB-T Berlin Brandenburg.
([103]) Állami támogatás – C 52/2005, digitális dekóderek.
([104]) A Törvényszék 2009. október 6-i ítélete, *Németország kontra Bizottság*, a *DVB-T – Berlin/Brandebourg* ügyben hozott ítélet, T-21/06, ECLI:EU:T:2009:387; valamint a Törvényszék 2010. június 15-i ítélet, *Mediaset kontra Bizottság*, T-177/07, ECLI:EU:T:2010:233.
([105]) Lásd a 21. lábjegyzetet.
([106]) Lásd a 79. lábjegyzetet.

az a spanyol hatóságok által rendelkezésre bocsátott információkból kitűnik, semmiféle előzetes vizsgálatot (pl. nyilvános konzultáció vagy pályázati alapú felmérés útján) nem végeztek, amelynek keretében felhívták volna az érdekelt feleket, hogy terjesszék elő észrevételeiket a szóban forgó kérdésekkel kapcsolatban, nem végeztek továbbá az alternatív megoldásokat összehasonlító költség-haszon értékelést. Valójában a frekvenciák újrakiosztásának semmiféle alternatíváját nem mérlegelték.

(173) Ehelyett, ahogy a (179)–(181) preambulumbekezdések részletesebben is kifejtik, az intézkedés torzítja a különböző platformok (azaz a különböző technológiai megoldások) közötti versenyt, ha egy konkrét platform használatának költségeit ellentételezik. Tekintettel arra, hogy a spektrum rendeltetésének módosítása kapcsán az alternatív platformok költségei eltérőek, és nem függnek az UHF sávon mutatkozó szűkös rádiófrekvenciáktól, az intézkedés nem a leghatékonyabb technológiai megoldást támogatja.

(174) A fenti megfontolások fényében a Bizottság megállapítja, hogy a spanyol hatóságok nem igazolták az intézkedés technológiasemlegességét.

C. **A versenytorzulás mértéke és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás**

(175) A Bizottság számos, a digitális műsorszórásra való átállással kapcsolatos intézkedést értékelt ([107]). A Bizottság kifejtette, hogy a tagállamoknak számos lehetőségük van arra, hogy állami finanszírozást nyújtsanak az átálláshoz, benne a párhuzamos adáshoz, feltéve, hogy az intézkedések nem eredményeznek felesleges torzulást a technológiák vagy vállalatok között, arányosak, és a szükséges minimumra korlátozódnak. A digitális átállás analógiájára a spanyol hatóságok által bejelentett intézkedésre is ugyanezeknek a feltételeknek kellene vonatkozniuk.

(176) A jelenleg tárgyalt ügyben amiatt, hogy a támogatásnak közvetlen és közvetett kedvezményezettjei is vannak, a versenytorzulás különböző szinteken mehet végbe.

A verseny torzulása a magán-műsorszolgáltatók szintjén

(177) Ahogy már megállapítást nyert, a DTT platformot használó magán-műsorszolgáltatók előnyhöz jutnak, mivel ellentételezik azokat a költségeiket, amelyeket rendes körülmények között viselniük kellene. Az intézkedés megváltoztatja a magatartásukat a rendes piaci körülményekhez képest. Valóban, a kompenzáció nélkül – ahogy a spanyol hatóságok érvelnek – az érintett műsorszolgáltatók egy része nem tudná finanszírozni a párhuzamos adást és csődbe menne, aminek következtében vissza kellene adnia az engedélyét. Ilyen esetben más műsorszolgáltatók pályázhatnának a megszerezhető engedélyre. Az intézkedésnek köszönhetően azonban a földfelszíni magán-műsorszolgáltatók megőrzik jelenlegi helyzetüket és a szűkösen rendelkezésre álló földfelszíni engedélyeket, ebből következően az intézkedés akadályoz más műsorszolgáltatókat a piacra lépésben. A Bizottság rendelkezésére álló információk alapján csakis az a következtetés vonható le, hogy az intézkedés a meglévő piaci szereplők pozícióját védi.

(178) Ebből következően az intézkedés a magán-műsorszolgáltatók szintjén a közös érdekkel ellentétes mértékben torzítja a versenyt.

A verseny torzulása a platformüzemeltetők szintjén

(179) A DTT infrastruktúrán keresztül teljesített párhuzamos adás költségeinek a műsorszolgáltatók részére történő ellentételezésével arra ösztönzik a műsorszolgáltatókat, hogy továbbra is a földfelszíni platformot használják ahelyett, hogy mérlegelnék, nem állna-e érdekükben átállni egy másik platformra. Ez a verseny torzulásához vezet az átviteli platformok szintjén.

(180) Ezenfelül az I. térségbeli DTT üzemeltetők a nemzeti műszaki terv szabályozási beavatkozásából is haszonra tesznek szert, amely beavatkozás arra kötelezi a műsorszolgáltatókat, hogy a lakosság 96 %-át DTT-alapon fedjék le. Emellett a műsorszolgáltatók – az engedélyükben foglaltak szerint – nem használhatnak más alternatív platformokat (azaz műholdas, kábeles platformot vagy IPTV-t) az előírt minimális földrajzi lefedettség biztosítására. Egyébként elveszítenék az engedélyüket. A párhuzamos adás költségeinek túlnyomó részét tehát – figyelemmel az Abertis piaci pozíciójára – *de facto* arra fordítják, hogy az Abertis DTT platformját használják. Ez az előny más, ugyanazon a piacon versenyző technológiai platformok – köztük a műholdas technológia – kárára válik.

([107]) Lásd a 80. lábjegyzetet.

(181) Ebből következően az intézkedés a platformüzemeltetők szintjén a közös érdekkel ellentétes mértékben torzítja a versenyt.

Értékelés

(182) A fenti megfontolások fényében a Bizottság megállapítja, hogy a DTT magán-műsorszolgáltatóknak és a DTT platformüzemeltetőknek nyújtott előny az ugyanazon a piacon versenyző más magán-műsorszolgáltatók és alternatív technológiaiplatform-üzemeltetők kárára válik, és a közös érdekkel ellentétes mértékben különböző szinteken torzítja a versenyt.

Következtetések

(183) A Bizottság megállapítja, hogy az intézkedés nem megfelelő, nem szükséges, nem arányos és nem technológia-semleges eszköz, továbbá torzítja a versenyt, és a közérdekkel ellentétes mértékben érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

5. **KÖVETKEZTETÉSEK**

(184) A Bizottság megállapítja, hogy a digitális hozadék felszabadításával összefüggésben a magán-műsorszolgáltatók párhuzamos műsorszolgáltatási költségeinek kompenzációját célzó intézkedés nem felel meg a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének, és ebből következően nem összeegyeztethető a belső piaccal,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Spanyol Királyság által bejelentett, a digitális hozadék felszabadításával összefüggésben a magán-műsorszolgáltatók párhuzamos műsorszolgáltatási költségeinek kompenzációjára irányuló állami támogatás nem felel meg a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének, és ebből következően nem összeegyeztethető a belső piaccal. Következésképpen az állami támogatás nem valósítható meg.

2. cikk

A Spanyol Királyság az e határozatról szóló értesítést követő két hónapon belül tájékoztatja a Bizottságot a határozatnak való megfelelés érdekében meghozott intézkedésekről.

3. cikk

Ennek a határozatnak a Spanyol Királyság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, n. 2016.8.5.

a Bizottság részéről
Margrethe VESTAGER
a Bizottság tagja